

rys. Wojciech Wierzbicki

*Przy wigilijnym stole,
Łamiąc opłatek święty,
Pomnijcie, że dzień ten radosny
W miłości jest poczęty.*

*Że, jako mówi wam wszystkim
Dawne, prastare orędzie,
Z pierwszą na niebie gwiazdą
Bóg w waszym domu zasiądzie.*

*Sercem Go przyjąć gorącym,
Na ścieżaj otworzyć wrota -
Oto co czynić wam każę
Miłość - największa cnota.*

J. Kasprowicz

Niech ten cudowny, magiczny czas Świąt
Bożego Narodzenia przyniesie Wam wiele
szczęścia i radości, a Nowy Rok niech
spełni Wasze najskrytsze marzenia

Redakcja

Redakcja:

Bożena Florek
Ireneusz Kawalek
Krzysztof Kijowski
Marian Skoczylas
Lidia Wąsik
Wojciech Wierzbicki

Pomagają:

Dorota Najder
Beata Słowakiewicz

Współpracują:

Barbara Dąbska
Miroslaw Konieczny
Ewa Krzeczyńska
Jacek Juzew Ksanerytas
Andrzej Kuś
Perła
Krystyna Sokołowska
Piotr Stawowy
Anna Wolska

Narodził się z Maryi Dziewicy

Wiara w narodzenie Jezusa Chrystusa z Maryi Dziewicy jest jedną z najważniejszych prawd naszego wyznania wiary. Potwierdzają tę prawdę ewangelisci św. Mateusz i św. Łukasz, a trzeci ewangelista widzi, jak Boże Synostwo Jezusa Chrystusa znajduje swe uzasadnienie w dziewiczym poczęciu za sprawą Ducha Świętego.

Przeszło 20 wieków temu w małej Galilejskiej wiosce Nazaret żyli pobożni małżonkowie Joachim i Anna.

Byli w podeszłym wieku i już prawie stracili nadzieję, że Bóg pobłogosławi ich dzieckiem. Doczekali się narodzić córki, której dali imię Maryja. To ona została wybrana spośród wszystkich ludzi, by być Matką Jezusa Chrystusa, Syna Bożego.

Maryja zaślubiona była Józefowi, zanim jeszcze zamieszkali ze sobą znalazła się w stanie błogosławionym za sprawą Ducha Świętego. Najświętszej Pannie Maryi zwiastował dobrą nowinę Anioł Gabriel, który zapowiedział, że będzie Matką Mesjasza, którego pocznie w cudowny i dziewiczy sposób za sprawą Ducha Świętego. Anioł rzekł do Niej: „Bądź pozdrowiona pełna łaski, Pan z Tobą”. Maryja zmieszała się na te słowa i rozważała, co miałyby znaczyć to pozdrowienie, lecz Anioł rzekł do Niej: „Nie bój się, Maryjo, znalazłaś bowiem łaskę u Boga. Oto poczniesz i porodysz Syna, któremu nadasz imię Jezus. Będzie On wielki i będzie nazwany Synem Najwyższego, a Pan Bóg da Mu tron Jego praojca, Dawida. Będzie panował nad domem

Jakuba na wieki, a Jego panowaniu nie będzie końca”. Na to Maryja rzekła do Anioła: „Jakże się to stanie, skoro nie znam męża?” Anioł Jej odpowiedział: „Duch Święty zstąpi na Ciebie i moc Najwyższego osłoni Cię. Dlatego też Święte, które się narodzi, będzie nazwane Synem Bożym. A oto również krewna Twoja, Elżbieta, poczęła w swej starości syna i jest już w szóstym miesiącu, ta, która uchodzi za niepłodną. Dla Boga bowiem nie ma nic niemożliwego”. Na to rzekła Maryja: „Oto ja służebnica Pańska, niech mi się stanie według twego słowa!” Tego samego dnia Syn Boży przyjął ludzkie ciało i ludzką duszę i stał się Synem Maryi.

W tym czasie Józef przeżywał wewnętrzną walkę pomiędzy miłością a poczuciem prawa wymagającego sprawiedliwości. Prawo skazywało wiarołomną narzeczoną na karę śmierci przez ukamienowanie na progu rodzicielskiego domu. Józef, chcąc ocalić dobre imię Maryi, postanowił zerwać zaręczyny i oddalić Maryję. Nosił się z tą myślą, gdy Anioł Pański ukazał się mu we śnie i rzekł: „Józefie, synu Dawida, nie bój się przyjąć do siebie Maryi, bo dziełem Ducha Świętego jest to, co poczęło się w niej. Porodzi syna, a ty mu nadasz imię Jezus, On bowiem wybawi lud swój z grzechu pierwородnego”.

W owym czasie cesarz August wydał edykt, aby sporządzono spis ludności. Szli więc wszyscy, każdy do swego miasta rodzinnego, aby dać się wpisać do rejestru. Wybrał się wtedy także Józef z Maryją z Nazaretu do miasta zwanego Betlejem. A gdy tam przebywali nadszedł dla Maryi czas rozwiązania. I urodziła Syna swego pierwородnego i owinęła go w pieluszki i złożyła w żłobie, bo nie było dla nich miejsca w gospodzie.

W swej pokorze, w swym oddaniu i swym zjednoczeniu się z Chrystusem dziewicza Matka jest dla Kościoła i dla każdego chrześcijanina prawzorem przyjęcia odwiecznego Słowa.

Barbara Dąbska

Źródła: adonai.pl, katolickapolonia.com.

O przygotowaniach do Świąt Bożego Narodzenia – refleksje

Bożena Florek

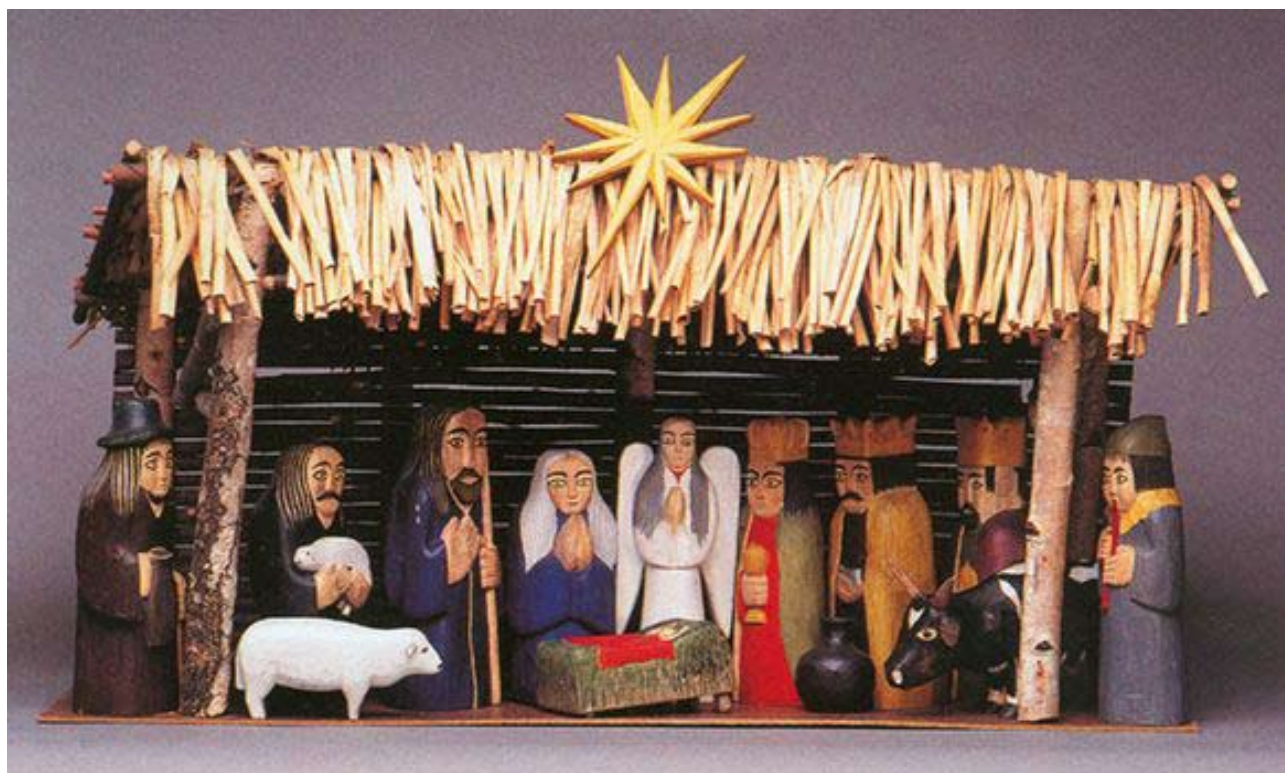
Święta Bożego Narodzenia są oprócz Świąt Wielkanocnych najważniejszym świętem w roku liturgicznym. Wcześniej następuje czas Adwentu, a więc czas przygotowywania się na przyjście Mesjasza. W czasie Adwentu odprawiane są roraty zarówno dla dzieci i młodzieży, jak i dla starszego pokolenia. Prawie we wszystkich parafiach katolickich odprawiane są rekolekcje, czyli nauki prelekcyjne religijno-moralno-etyczne dla wszystkich pokoleń, poczynając od dzieci, a skończywszy na seniorach. Mają one za zadanie przygotować każdego katolika do narodzin Zbawiciela – Jezusa Chrystusa w Betlejem. Według przesłania duchownych każdy człowiek wyznający wiarę chrześcijańską powinien być przygotowany pod względem duchowym, psychicznym, nie tylko konsumpcyjnym, do tych Świąt.

W szkołach podstawowych księża i siostry zakonne uczą śpiewać kolędy, ale także nauczają o współczesnym Betlejem, o genezie opłatka, oraz o Narodzeniu Jezusa i grożącym mu niebezpieczeństwie ze strony króla Heroda. Kiedy Trzej Królowie, Kacper, Melchior i Baltazar, podążali za gwiazdą największą na niebie, spotkali się z Herodem i obwieścili mu narodzenie Dzieciątka, które ma być Królem Żydowskim. Herod wydał

rozkaz zabicia wszystkich niemowląt płci męskiej do drugiego roku życia. Święta Rodzina musiała ze stajenki w Betlejem uciekać do Egiptu. O tym nauczają duchowni, którzy pragną aby dzieci nie tylko czekały na prezenty pod choinką i na dwanaście dań wigilijnych, ale żeby po życzeniach, które składamy sobie łamiąc się opłatkiem, nie zapominać o wspólnym śpiewaniu kolęd, pastorałek w gronie rodzinnym.

Wiemy, że nie wszyscy mogą ten cudowny okres przeżywać razem z bliskimi, bo dni tych świąt są dniami wolnymi od pracy, ale nie dla wszystkich, w Święta Bożego Narodzenia musi pracować np. służba zdrowia czy komunikacja miejska. Ponadto wiele nam bliskich osób przebywa wówczas w innych krajach. Ludzie przesyłają sobie życzenia za pośrednictwem telefonu, poczty czy Internetu. Szczególnie powinniśmy pomyśleć o życzeniach dla swoich bliskich, które byłyby realnie możliwe do zrealizowania.

Święta tuż, tuż, a więc każdy wierzący powinien wypełnić sakrament pokuty, aby w czasie Świąt być w stanie łaski uświęcającej. Wiele osób składa intencje, w których mają być odprawiane msze święte w czasie

Świąt. W szpitalach, domach pomocy społecznej i innych ośrodkach leczniczych, także w hospicjach, chorzy uczestniczą czynnie we mszy świętej w kaplicach lub poprzez radioodbiorniki. Większość chorych w czasie czynnego uczestnictwa we mszy może otrzymać sakrament namaszczenia chorych.

Dzieci już od dnia Świętego Mikołaja, czyli od 6 grudnia, oczekują z niecierpliwością na Święta Bożego Narodzenia. W wielu przedszkolach i szkołach dzieci oraz młodzież przygotowują jasełka, bądź te tradycyjne, lub zaimprovizowane przy pomocy dorosłych w ruchomych szopkach bożonarodzeniowych, bądź też sparafrazowane na motywach baśni, lub „Opowieści Wigilijnej” Karola Dickensa. Istnieje przekonanie, że w Noc Wigilijną zwierzęta mówią ludzkim głosem, dlatego można to wykorzystać szczególnie w ruchomych szopkach bożonarodzeniowych. Oprócz jasełek, chóry działające przy kościołach, przygotowują koncerty znanych i mniej znanych kolęd.

Większość ludzi, szczególnie kobiety, robią duże zakupy, tym bardziej te, które pieką domowe ciasta, najbardziej smakujące, o wiele bardziej niż te kupione w sklepie. Jednak wszyscy wydający duże finanse muszą pamiętać, że po świętach trzeba żyć dalej, bo czas płynie jak rzeka, a my musimy żyć tu i teraz. Wigilia i Święta Bożego Narodzenia są tym szczęśliwsze, jeżeli udało nam się samodzielnie przygotować przysmaki kulinarne. Ciekawe w ilu rodzinach w naszym kraju będzie aż dwanaście dań tradycyjnych, a więc: barszcz biały z grzybami i ziemniakami, barszcz czerwony z uszkami, groch z kapustą, grochówka, pierogi

z kapustą, makaron lub pierogi z makiem, karp panierowany lub w galarecie, kutia, czyli prażone ziarna pszenicy z miodem i makiem, oraz różne sałatki, wypieki i oby nie zabrakło kompotu z suszonych jabłek i śliwek.

Wszyscy powinniśmy pamiętać, że niektórzy ludzie przeżyją te święta w smutku, zadumie i samotnie. Dlatego całe społeczeństwo organizuje akcję „Szlachetna paczka”, czyli pomoc dla ludzi najuboższych, ale jest to przysłowiowa kropla w morzu, bo tak wielu jest potrzebujących.

Pragniemy, aby Święta Bożego Narodzenia, do których przygotowaliśmy się duchowo i konsumpcyjnie, spędzone były w abstynencji, bezalkoholowo, dzięki czemu będzie również mniej wypadków samochodowych.

Życzę wszystkim bezstresowego nastroju w czasie tych Świąt Bożego Narodzenia, spełnienia życzeń wigilijnych i przywitania przyszłego Nowego Roku w tym samym gronie! Nie zapomnijmy o jednym wolnym miejscu przy stole dla tego obcego!

*Gdy zabłyśta na niebie gwiazda,
narodziło się Boże Dziecię.
Za gwiazdą poszli pasterze.
Poszli z darami Trzej Królowie tam,
gdzie narodziło się Dziecię Boże.*

*Gdy zobaczysz na niebie gwiazdę,
to już czas śpiewać kolędę.
Gdy na zegarze północ wybije,
to znak, że idą Święta Bożego
Narodzenia.*

Krzysztof Kijowski

Wigilia

Gdy do wieczerzy siadamy, łamiemy się opłatkami, by w przyszłym roku było pod dostatkiem chleba i by panowała miłość, zgoda i harmonia, a wszystkie urazy poszły w niepamięć. Przy stole wolne miejsce zostawiamy, a na białym obrusie w żłobku Jezusa układamy i kolędy mu śpiewamy. Pismo Święte otwieramy, a barszcz z uszkami zajadamy i ości z ryb wyciągamy, a kompotem z suszonych śliwek popijamy.

Choińkę ubieramy, światełka na niej zapalamy i historię jej pojawienia się opowiadamy. Tradycja choinki wywodzi się z VIII w., kiedy Św. Bonifacy, nie Pankracy, nawraca na chrześcijaństwo pogańskich Franków. Kazał im ściąć olbrzymi dąb, któremu oddawano cześć. Upadający dąb zniszczył wszystkie pobliskie drzewa oprócz małej sosenki. Święty uznał to za znak niebios, a młode zielone drzewko za symbol Chrystusa i chrześcijaństwa. Ubieranie choinki przyszło do nas z Niemiec na przełomie XVIII i XIX w.

Na drzewku zawieszamy różne ozdoby i smakołyki: jabłka - symbol zdrowia i urody; orzechy owijane w złoto mające zapewnić dobrobyt i siły witalne; miodowe pierniki - dostatek na przyszły rok; łańcuchy mające wzmacniać rodzinne więzi; lampki i bombki mające chronić dom od demonów i ludzkiej nieżyczliwości; gwiazdka na czubku to pamiątka gwiazdy betlejemskiej oraz znak mający pomagać w powrocie członków rodziny przebywających poza domem; dzwonki oznaczające dobre nowiny i radosne wydarzenia w rodzinie oraz aniołki - opiekunowie domu.

Przy ustrojonej choince spożywamy wieczerzę wigilijną, poprzedzoną składaniem sobie życzeń. Życzymy sobie zdrowia, miłości, pomyślności, życzliwości oraz bogactwa.

Nad wigilijnym stołem, nad drzwiami lub nad ko-

minkiem czy kuchnią zawieszają się gałązki jemioli, najpóźniej przed pojawieniem się pierwszej gwiazdki. Pod jemiolą zakochani całują się, zważnione osoby łatwiej się godzą, a zawarta przyjaźń jest trwała. Wigilijny pęk jemioli należy trzymać przez cały rok, bo inaczej jej dobroczynna moc zniknie.

W Wigilię obdarowyujemy się prezentami, które przynosi pod choinkę, w zależności od regionu: św. Mikołaj, Aniołek lub Gwiazdor. Do tradycji należy również rodzinne śpiewanie kolęd. O północy w kościele odbywa się uroczysta msza zwana pasterką.

Dzień wigilijny bogaty jest nie tylko w zwyczaje, ale

i w zabobony. Sądzono, że nie należy się smucić, płakać i kłócić, by niesnaski nie były częste w przyszłym roku. Do dzisiaj przestrzega się, by w Wigilię nie kłócić się i okazywać sobie wzajemnie życzliwość. Przetrwiał też przesąd, że jeśli w wigilijny poranek pierwszym gościem w domu będzie młody chłopiec, przyniesie to szczęśliwy rok. Myśliwi tego dnia tradycyjnie udają się na polowanie, którego pomyślny wynik zapewni opiekę na cały rok patrona łowiectwa św. Huberta. W tym dniu obowiązuje zasada: „Jak w Wigilię, tak i przez cały rok”, dlatego dobrze jest zabrać się rano do nieuciążliwej

Lidia Wąsik

pracy, aby być zdrowym, rześkim i pracowitym przez cały rok. Nie należy się też przemęczać. Przed Wigilią należy zwrócić długi, a podczas wieczerzy dobrze jest mieć nawet drobną sumę pieniędzy, aby nie cierpieć na ich brak przez cały rok. Liczba potraw na stole wigilijnym powinna być nieparzysta i każdą potrawę należy chociażby spróbować, aby jej nie zabrakło na stole w przyszłym roku. Łuski z karpia spożytego podczas wieczerzy wigilijnej, noszone w portmonetce przez cały rok, przyciągną pieniądze.

Życzymy wszystkim, by w przyszłym roku panowała wśród nas miłość, zgoda i harmonia. By świąteczne jabłka, orzechy i pierniki zapewniły zdrowie, urodę, dobrobyt i siły witalne, by lampki, bombki i anioły chroniły dom od nieszczęść, a zawar-

te pod jemiolą przyjaźnie były trwałe. Wesółych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku.

Źródła: wikipedia, sciaga.pl

Wigilijny stół

Mama Jasia szykowała kolację wigilijną. Gdy układała talerze, obserwujący ją Jasiu zapytał:

– Mamo, przecież nas jest ośmioro a ja widzę dziewięć talerzy.

Na to mama:

– Posłuchaj synku, na Wigilię kładzie się zawsze o jeden talerz więcej bo jak czasem ktoś przyjdzie, kto nie ma rodziny i jest sam, to tę osobę zaprasza się do stołu. W ten wigilijny wieczór nikt nie może być sam...

Krzysztof Kijowski
tekst

Wojciech Wierzbicki
rysunek

Pasterka

Pasterka, na którą udajemy się tradycyjnie po Wigilii, jest pierwszą mszą w Boże Narodzenie. Upamiętnia ona oczekiwanie i modlitwę pasterzy zmierzających do Betlejem. W Polsce jest jedną z najważniejszych świątecznych tradycji.

Pasterka jest pamiątką z pierwszych wieków chrześcijaństwa, kiedy nabożeństwa nocne należały do stałej praktyki Kościoła. Pierwsze Msze Święte o północy 24 grudnia sprawowano w Betlejem.

W Rzymie zwyczaj ten znany był już od V wieku, kiedy istniał specjalny formularz mszy na Boże Naro-

dzenie. Od połowy VI wieku była tradycja odprawiania w tym dniu trzech specjalnych mszy: pasterki w nocy, mszy o świcie i mszy w dzień. Pasterkę odprawiano przy żłóbku Chrystusa w bazylice Santa Maria Maggiore, do której o północy udawał się Papież. W bazylice, dedykowanej macierzyństwu Maryi, znajdowała się już od VI wieku replika grotty betlejemskiej, jako osobna kaplica dobudowana do bazyliki. Papieski zwyczaj celebrowania trzech mszy w uroczystość Narodzin Chrystusa przyjęli stopniowo wszyscy kapłani. Od IX wieku zaczęto ten zwyczaj wyjaśniać potrójnym Narodzeniem Chrystusa: odwiecznym zrodzeniem przez Boga Ojca, narodzeniem w czasie z Maryi Dziewicy oraz mistycznym rodzeniem się Chrystusa w sercach ludzkich. Te

trzy msze były również traktowane jako znak hołdu złożonego przez aniołów, pasterzy i Trzech Króli. Pasterka otwiera oktawę liturgicznych obchodów związanych z tajemnicą Wcielenia, czyli przyjęcia przez Syna Bożego ludzkiej natury i przyjścia na świat.

Dawniej, wbrew temu, co mówi kolęda „Cicha Noc”, noc wigilijna nie była ani cicha ani spokojna. Jeszcze w XVII i na początku XVIII wieku była świętem radosnym, pełnym psot, żartów, dowcipów i humoru. Dope-

ro nasze narodowe dzieje sprawiły, że wigilia wpisała się w polską tradycję jako wieczór zbliżenia, wzajemnego odpuszczania win, przykazania miłości i jako najbardziej rodzinne święto w roku. Dawniej, w drodze na pasterkę, młodzi wróżyli sobie licząc na przykład kołki w płocie, gdzie parzysta liczba oznaczała rychłe zamążpójście lub ożenek. Długo utrzymywał się także zwyczaj rzucania grochem z chóru przed pasterką, co miało zapewnić urodzaj i pomyślność na cały przyszły rok. Zwyczaj nakazywał, aby co najmniej jedna osoba z rodziny wzięła udział w pasterce, ale starano się, aby udział brali w niej wszyscy

domownicy. W tych czasach dopiero po skończonym nabożeństwie i wyniesieniu hostii ksiądz lub organista rozpoczynali śpiewanie pieśni o Narodzeniu Pańskim, czyli kolęd. Dzisiaj kolędy śpiewa się już podczas trwania pasterki. Po pasterce mężczyźni chodzili „po podbazach”, odwiedzali krewnych i sąsiadów, a kawalerowie rodziców przyszłej żony. Składano sobie życzenia szczęścia i wszelkiej pomyślności, obsypywano gospodarzy zbożem na szczęście, wygłaszano wierszowane oracje: „Na szczęście, na zdrowie na to Boże Narodzenie... żeby się darzyło w komorze, oborze, wszędzie daj Boże”.

Źródła: Tadeusz Mędzelowski (*Dziennik Polski*), *tarnowskikurierkulturalny.blox.pl*, *Wikipedia*, *ekai.pl*

Marian Skoczylas

Prawosławna Wigilia Bożego Narodzenia

Nie tylko my, katolicy w Polsce z takim pietyzmem obchodzimy Wigilię Bożego Narodzenia. Podobnie uroczyste świętują Wigilię wyznawcy prawosławia i innych obrządków wschodnich. Jednak oni przeważnie obchodzą Boże Narodzenie trzynastego dnia później – 7 stycznia. Różnica w obchodach bierze się ze stosowania różnych kalendarzy. Katolicy korzystają z kalendarza gregoriańskiego, a prawosławni w większości z kalendarza juliańskiego (tzw. stary styl), gdyż Kościół

Święta Bożego Narodzenia zaliczane są do liczby 12 wielkich świąt nieruchomych. Cerkiew prawosławna nadała im bardzo bogatą oprawę liturgiczną i obrzędową. Wierni przygotowują się do spotkania Wcielonego Syna Bożego przez czterdziestodniowy post, rozpoczynający się 14 listopada, w dniu poświęconym św. apostołowi Filipowi, stąd zwany jest „Filipowym”.

Krystyna Sokołowska

Boże Narodzenie poprzedzają dwie przygotowawcze niedziele poświęcone Praojcom i Ojcom, czyli mężom Starego Testamentu wierzącym w przyjście Mesjasza oraz przodkom Jezusa Chrystusa poczynając od Adama. Cerkiew zestawiała często „dwóch Adamów” - pierwszego człowieka na Ziemi, a drugiego - Chrystusa, nowego Adama. Pierwszy Adam - winowajca grzechu i śmierci całego rodzaju ludzkiego. Drugi Adam - twórca życia i źródło ratunku ludzkości. Przyjęto, że Chrystus urodził się tego samego dnia, w którym został stworzony Adam - szóstego. Zaczynając od święta Ofiarowania Najświętszej Maryi Panny (21 listopada) rozbrzmiewa w cerkwi śpiew „Christos raždajetsia – sławicie” (Chrystus się rodzi - witajcie), wprowadzający w nastrój zbliżającego się święta.

Przedświąteczne dni (od 20 grudnia) zamyka dzień wigilijny – 6 stycznia. Prawosławni mają kilka nazw Wigilii. Mówią na nią m.in. nawieczerie lub soczelnik. Ta druga nazwa pochodzi od „socziwa”, czyli gotowanej pszenicy polewanej miodem, która była poprzednikiem obecnej kutii.

Wigilia to dzień ścisłego postu.

Posiłek wigilijny rozpoczyna się od uroczystego dzielenia prosforą (wypiekany, błogosławionym, praśnym chlebem) - odpowiednikiem opłatków w tradycji katolickiej. Zwyczaj dzielenia się prosforą w czasie Wigilii pojawił się niezbyt dawno, pod wpływem naszego polskiego zwyczaju. W skład prosfory wchodzi: woda, mąka i drożdże, a jej wypiekaniami

prawosławny nie przyjął reformy kalendarza wprowadzonej przez papieża Grzegorza XIII w 1582 roku (tzw. nowy styl). Do pierwszej wojny światowej we wszystkich Kościołach prawosławnych obowiązywał kalendarz juliański. Obecnie niektóre Kościoły prawosławne stosują nowy, a inne stary styl.

zajmują się siostry zakonne oraz żony prawosławnych duchownych. Dawniej rolę profsory spełniało wspólne jedzenie socziwa czyli kutii.

Wieczernię wigilijną ustawia się na stole zastanym białym obrusem z haftem (pereborem). W kubku pełnym zboża stoi woskowa świeca, często z dodatkiem miodu. Przed jedzeniem odmawia się modlitwę, zwykle Ojcze nasz...

Wieczernię wigilijną spędza się zazwyczaj w gronie najbliższych, przed rodzinną ikoną. Wieczernia składa się tradycyjnie z dwunastu dań. Na stole, zgodnie z tradycją, powinny się znaleźć: chleb - symbol pożywienia, czosnek - symbol zdrowia, sól - symbol obfitości i miód - symbol słodczy (powodzenia) oraz postne potrawy.

Wieczernię zaczyna się od socziwa, czyli kutii, którą przygotowuje się z pszenicy, maku i miodu. Następnie spożywa się barszcz z gotowanych, suszonych grzybów, solone śledzie z cebulą i olejem, kisiel z owsa, groch z solą, pieczone pierożki nadziewane makiem, surowymi gruszkami lub jagodami, zwane koladnykami. Do picia podaje się szczułek, czyli kompot z suszonych owoców. Następnie cała rodzina śpiewa ko-

ponieważ przez nie ludzie dotąd służący gwiazdom przez gwiazdę pouczeni zostali składać hołd Słońcu prawdy i poznawać Ciebie, Wschód z wysokości; Pannie, chwała Tobie.

Kanon mówi o tym, że narodzony z Panny nie jest zwykłym człowiekiem, lecz Bogiem objawionym na ziemi w ludzkim ciele, zgodnie z przepowiedniami Starego Testamentu. Jezus Chrystus nazywany jest imionami nadanymi mu przez proroków.

Podczas liturgii brzmi prokimen: Cała ziemia niech pokłoni się Tobie i śpiewa Tobie, niech śpiewa imieniu Twemu, Najwyższy. Ewangelia tej nocy relacjonuje pokłon Trzech Mędrców zwanych także Magami. Zamiast „Dostojno jest” śpiewa się zadostojnik który mówi, że właściwsze byłoby z bojaźni Bożej milczenie i niełatwo jest opiewać Matkę Bożą, przeto niech Ona sama wesprze nas w naszej gorliwości.

Pierwszego dnia świąt Bożego Narodzenia w Cerkwi świętuje się narodzenie Jezusa w Betlejem, a w świątyniach odprawiana jest liturgia św. Bazylego Wielkiego. Drugi dzień świąt w całości poświęcony jest Najświętszej Marii Pannie – jest to najstarsze

Christos roždajetsia – sławmy Jeho!

Chrystus się rodzi – wychwalajmy Go!

łędy. W tradycji wschodniej kultywowane jest również obdarowywanie się prezentami, które przynosi ważny w prawosławiu święty Mikołaj.

Rano, w dniu Wigilii, w cerkwi odprawia się tak zwane wielikije czasy z paramijami i Ewangelią mówiącą o Bożym Narodzeniu i jego znaczeniu. Następnie odprawia się wieczernię połączoną z liturgią św. Bazylego Wielkiego. Jeżeli wigilia (nawieczernie) wypadnie w sobotę lub niedzielę, to czasy odprawia się w piątek, liturgię św. Jana Złotoustego w przeddzień święta, a liturgię św. Bazylego w sam dzień święta.

O godzinie drugiej w nocy w cerkwi odprawia się nabożeństwo, zwane wsianoczną. Jest to już właściwe nabożeństwo świąteczne rozpoczynające się od wielikoho powieczernia ze śpiewem wersetów zawierających prorocтва o Jezusie Chrystusie „Z nami Bóg” oraz litiją. W modlitwach tej nocy wyrażona jest radość aniołów i ludzi oraz duchowa przemiana ludzi spowodowana Narodzeniem Bożym. Istota święta wyrażona jest w troparionie święta: Narodzenie Twe, Chryste Boże nasz, opromieniło świat światłem poznania (Boga),

święto maryjne obchodzone w kościołach wschodnich, jego ślady można znaleźć już w V wieku. Trzeciego dnia wspomina się pierwszego męczennika, świętego Szczepana, który oddał życie za Chrystusa. Drugiego i trzeciego dnia świąt w cerkwiach odprawia się liturgię św. Jana Złotoustego.

Trzydniowe święta symbolizują udział Trójcy Świętej w dziele zbawienia. Cały okres świąteczny trwa 11 dni – w tym czasie nie obowiązuje przestrzeganie dni postnych. W okresie tym wierni prawosławni pozdrawiają się słowami: „Christos roždajetsia – sławtie Jeho” (Chrystus się rodzi – wychwalajcie Go).

W cerkwiach nie ma żłóbka, jest za to Ikona Narodzenia Chrystusa. Kontemplacja bożonarodzeniowej ikony, pomaga wiernym odczytać teologiczne przesłanie świąt Bożego Narodzenia. Ikona dla prawosławnych to coś więcej niż obraz. W niej opowiedziana jest cała historia święta. Dlatego wieczorem i w nocy Bożego Narodzenia ikona jest wystawiana na środek świątyni do adoracji.

Ikona święta Bożego Narodzenia przedstawia Matkę Boską jako postać centralną, obok której w kamien-

nym żłobie leży Dzieciątko. Jezus jest cały owinięty w pieluszki, które przypominają całun, symbolizujący cel, w jakim Bóg przyszedł na świat (odkupienie przez śmierć i zmartwychwstanie). Wokół nich skupione są postacie aniołów i ludzi, którzy przyszli oddać pokłon Bogu. Są wśród nich Trzej Magowie ze Wschodu i pasterze. W dolnym rogu ikony, dwie kobiety przygotowują Jezusa do kąpieli. Motyw ten opiera się na apokryficznych przesłaniach, wspominających o położnych przyprowadzonych do Matki Bożej. W lewym rogu jest św. Józef rozmawiający z pasterzem. Ponad grotą (która symbolizuje łono ziemi) znajduje się gwiazda betlejemska, a jej światło pada wprost na Maryję i Jezusa, co oznacza łaskę, którą wraz z Narodzeniem Syna Bóg zesłał na ludzi. W prawosławiu do pełnego odczucia cudu każdego święta, niezbędna jest harmonia, jaką tworzy architektura świątyni, czytanie symboliki ikon, śpiew, ceremonia Liturgii, światło świec oraz zapach kadzidła.

Zwykle po całonocnym nabożeństwie Bożego Narodzenia i krótkim odpoczynku, w pierwszy dzień świąt, domownicy zasiadają do uroczystego i sutego śniadania. Świąteczne dni to także czas rodzinnych odwiedzin i kolędników wędrujących z gwiazdą od domu do domu we wsiach i miasteczkach.

Na Podlasiu kolędowanie rozpoczyna się pierwszego dnia świąt. Kolędnicy z gwiazdą wchodzą lub śpiewają pod oknem, a gospodarze kiedyś dawali bułki (piroh), chleb, a nawet mięso. Teraz najczęściej dają pieniądze. W miastach prawosławni z dużą (niezwykle do dwóch metrów) gwiazdą śpiewają pod blokiem, a mieszkańcy przeważnie wychodzą do nich z datkami. Wyznawcy prawosławia chodzą także z szopką, zwaną betlejką.

Kolęda to nie tylko obchodzenie domów z gwiazdą, ale także pieśni, które w prostej i zrozumiałej formie przedstawiają radosne wydarzenie Bożego Narodzenia, spełnienie starotestamentowych prorocत्व i znaków. Cerkiew prawosławna w Polsce zna około stu kolęd, których śpiewanie pogłębia przeżycie świąt.

Tradycyjnie w święta Bożego Narodzenia zarówno w cerkwiach, jak i w domach ustawia się choinki. Cerkiew prawosławna nadała zielonemu drzewku i jego ozdobom głębszy sens. Zielone gałązki wskazują na fakt, że natura ludzka sama w sobie bezsilna i bezowocna tylko w Jezusie Chrystusie zdolna jest ożyć

Prawosławna pasterka w cerkwi św. Marii Magdaleny na warszawskiej Pradze

Cerkiew Świętych Niewiast Niosących Wonności w Czarnej Białostockiej

i przynieść duchowy plon. Wiecznie zielone drzewko symbolizuje przywrócone w Chrystusie życie wieczne. Płomień świec ustawianych na choince oznacza światłość prawdy Chrystusowej, która rozprasza mrok grzechu.

U prawosławnych okres Bożego Narodzenia kończy się w drugim tygodniu po świątach – w święto Jordanu. Wtedy duchowni prawosławni święcą wodę w rzece czy jeziorze, w przeręblach wyrąbanych w łodzie w kształcie krzyża. Wierni zabierają poświęconą wodę do domów.

Hierarchowie Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego szacują liczbę wiernych na ok. 600 tys. Są skupieni w 250 parafiach, posiadają ponad 400 świątyń. Istnieje sześć diecezji: warszawsko-bielska, białostocko-gdańska, lubelsko-chełmińska, przemysko-sądecka, łódzko-poznańska i wrocławsko-szczecińska. Szacuje się, że blisko 70 proc. wszystkich wyznawców prawosławia w Polsce mieszka na Białostocczyźnie.

Źródła: wigilia.pl, deon.pl, kosciol.pl.

Pod Skrzydłami Aniołów

Oto są rozważania na niektóre sprawy Boże Aniołów i Archaniołów.

Święci Archaniołowie

Przedwieczny w Swojej nieskończonej mądrości, dobroci i miłości przewidział takie stworzenia jak Aniołowie, aby okazać człowiekowi Swoją niepojętą miłość, niezgłębione miłosierdzie i nieskończoną dobroć. Pan jest Bogiem, Ojcem, Duchem, Pasterzem, Królem, Arcykapłanem, Mistrzem, Prorokiem Aniołów i Archaniołów.

Święci Aniołowie są dziećmi Boga. Świętość wielkich świętych Aniołów to święta droga, prawda i życie.

Według Pisma Świętego Michał, Gabriel i Rafał to trójca trzech świętych Archaniołów wśród siedmiu aniołów wyższego rzędu przed Panem. Tradycja Żydów i chrześcijan uznaje istnienie Aniołów i wierzy w niezwykle posłannictwo oraz szczególną służbę tych duchów, jaką z przykazania Bożego mają ci święci do spełnienia w Niebie i na Ziemi.

Archanioł Michał znaczy „Któż jak Bóg”. Tradycja Biblii uznaje Świętego Michała Archanioła szczególnym opiekunem pierwszego narodu wybranego (por. Dn 12,1) i Kościoła Świętego. W Apokalipsie Pisma Świętego (por. Ap 12,7-9) jest objawiony jako przywódca zastępów anielskich w walce z szatanem. On jest królem Aniołów i Archaniołów. Jest on najbardziej dostojnym i majestatycznym Aniołem Nieba. Jest on wszelkiego rodzaju hrabią Nieba. Według tradycji chrześcijańskiej i żydowskiej, kiedy Lucyfer zbuntował się przeciwko Bogu i nakłonił do buntu 100 tysięcy aniołów, Michał miał wystąpić jako pierwszy przeciwko niemu z okrzykiem: „Któż jak Bóg!”. W Nowym Testamencie pojawia się jako stojący na czele hufców niebieskich, zwycię-

sko walczący z szatanem i jego zwolennikami (Jud 9; Ap 12,7). U pisarzy kościelnych uchodzi za księcia Aniołów, Archanioła, któremu Bóg powierza zadania wymagające szczególnej siły. Wstawia się u Boga za ludźmi, jest Aniołem Stróżem ludu chrześcijańskiego. Stoi u wezłowania umierających, którym następnie towarzyszy w drodze do wieczności. Artyści przedstawiają go z wagą do odmierzania dobrych uczynków, symbolem dobrych uczynków jest złoto i dlatego jest też patronem złotników i rytowników. Innym atrybutem Archanioła Michała jest ognisty miecz. Kult religijny Świętego Michała istnieje nieprzerwanie od początku chrześcijaństwa. Najsławniejszą budowlą wzniesioną ku jego czci jest kościół i klasztor na Mont Saint-Michel, miejsce pielgrzymkowe oraz Monte Gargano we Włoszech. Michał jest Archaniołem, którego przyzywamy w naszej walce przeciw negatywnościom. Pomaga odnaleźć wewnętrzne światło. Archanioł Michał jest ognistym wojownikiem, Księciem Niebiańskiej Armii,

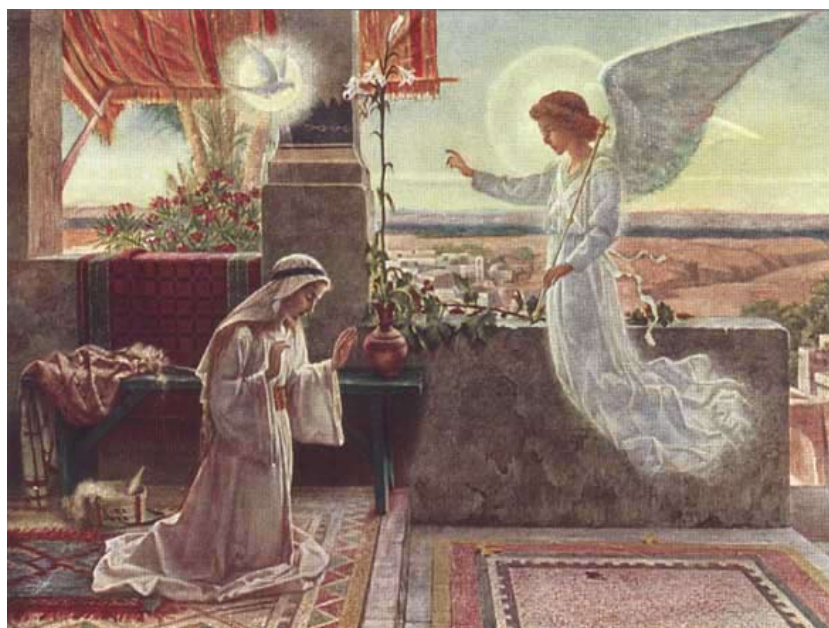

Michał Anioł

która walczy w imię prawa i sprawiedliwości. Daje wsparcie wszystkim, którzy znajdują się w strasznym ucisku. Michał jest też dawcą cierpliwości i szczęścia. Jest uważany za największego ze wszystkich Aniołów w żydowskich, chrześcijańskich i muzułmańskich religiach. Jest najlepszym Aniołem dobroci i zawsze pomaga podnieść się pokonanym. Michał stosuje reguły samotnego wojownika; zawsze jest skłonny pomóc załagodzić konflikt i rozwiązać kłopot.

Imię kolejnego z trzech najwyższych rangą Aniołów, Świętego Gabriela Archaniola, znaczy „Bóg jest mocą”. Ta święta osoba jest niezwykłym posłańcem Boga, zapowiadającym szczególnie wydarzenia zbawienia wiecznego. Ten święty Archanioł przepowiedział przyjście Mesjasza prorokowi Danielowi (por. Dn 8,15), a w Nowym Testamencie pojawia się dwukrotnie w Ewangelii Łukasza: pierwszy raz gdy zwiastował Zachariaszowi w świątyni żydowskiej narodzenie św. Jana Chrzciciela (Łk 1,19), oraz kiedy Najświętszej Maryi Pannie zwiastował narodzenie Jezusa (Łk 1,26). Jest Aniołem zwiastowania, zmartwychwstania, miłosierdzia, zemsty, śmierci i objawienia. Obok Michała i Rafała (Rafaela), jest jednym

Zwiastowanie

z trzech znanych z imienia Archaniołów Starego Testamentu. Gabriel sprawuje władzę nad rajem. Ten wielki Anioł jest Prymasem Nieba. Jest patronem filatelistów, pracowników łączności, pocztowców, dyplomatów oraz radia i telewizji.

Imię Świętego Rafała Archaniola oznacza „Bóg uzdrawia”. Ten święty duch sam siebie objawia jako tego, który znosi modlitwy ludzi przed tron Boży (por. Tb 12,15). Według Ewangelii Świętego Jana Apostoła i Ewangelisty Archanioł Rafał jest związany z sadzawką Betesda na wschodnim stoku Syjonu w Jerozolimie, gdzie dokonały się liczne uzdrowienia. Należy do grona Aniołów stworzonych przez Boga w pierwszym dniu tworzenia. Jest duchem nie mającym ciała fizycznego, lecz obdarzonym rozumem, wolnym i nieśmiertelnym. Jest czczony w kościele rzymskokatolickim jako patron aptekarzy, chorych, lekarzy, emigrantów, pielgrzymów, podróżujących, uciekinierów, wędrowców, żeglarzy, policjantów, terapeutów i singli. W sztuce wschodniej Archanioł Rafał przedstawiany jest jako typowy Anioł, młodzieniec bez zarostu, w tunice lub białej szacie. W dłoniach zazwyczaj trzyma berło i glob. W ikonografii rzadko występuje sam, zwykle wraz z Archaniołami Gabrielem i Michałem, w okresie wczesnochrześcijańskim i wczesnośredniowiecznym występuje jako postać asystująca przy tronie Chrystusa lub towarzysząca Mu oraz jako obrońca i stróż przeciwko demonom i innym nieszczęściom. Przeważnie Archaniołowie przedstawiani są w takich scenach jak Narodzenie Chrystusa oraz Sąd Ostateczny. W sztuce zachodniej jako atrybuty Rafał otrzymuje krzyż, laskę pielgrzyma, niekiedy rybę

i naczynie. Wiara ludu widzi w nim prawzór Anioła Stróża i adresuje do niego modlitwy o zdrowie duszy.

Natura Aniołów

Zgodnie z nauką chrześcijańskiego angelologa pseudo-Dionizego Areopagity wszyscy Aniołowie dzielą się na dziewięć stopni anielskich, w ramach których wyróżniane są trzy hierarchie: najwyższa, średnia i niska. Do pierwszej należą kolejno: Serafyny, Cherubiny i Trony, do drugiej: Panowania, Moce i Władze, a do trzeciej: Zwierzchności, Archanioły i Anioły. Do grupy Archaniołów należą Michał, Gabriel i Rafał oraz czterech innych Wielkich Aniołów.

Życie duchów czystych, według teologii o świętych Aniołach, nie zdaje się być racjonalnie uzasadnione i wytłumaczalne na podstawie czysto logicznego rozumowania. O istnieniu świętych Aniołów wiemy z Objawienia Pisma Świętego. Według Biblii Aniołowie są to istoty stworzone przez Boga i żyjące niejako w dwóch światach lub stanach: w Niebie - w odwiecznej obecności Pana - i jako postaciami ku pomocy człowiekowi.

Ale według Objawienia istnieją aniołowie upadli, ci, którzy odmówili służby Przedwiecznemu. Rzeczywistością złych aniołów jest piekło i odrzucenie, a ich „posłannictwem” przeciwnym Bogu jest kuszenie ludzi i odwodzenie ich od Pana.

Istnienie i duchowa natura Aniołów, prawda istnienia dobrych Aniołów i upadłych aniołów, rola świętych Archaniołów i ich działanie są przedmiotem katolickiej doktryny świętej wiary, na fundamencie Objawienia Pisma Świętego.

Święty Tomasz z Akwinu mówi o Aniołach, że „Są to inteligencje czyste, niezłożone z materii i formy, ale złożone z aktu i potencji, w których

Anioł Stróż

można rozróżnić to, czym taki byt jest i fakt, że on istnieje” (S.Th. I, I, Q50).

Według nauczania teologów scholastyki Aniołowie będąc duchami, czy też inteligencjami czystymi, nie mają możliwości mylenia się ani nawracania. Stąd upadli aniołowie zbuntowali się przeciwko Bogu z pełną świadomością tego, co czynią i nie mogą się usprawiedliwić niewiedzą ani nie mogą się nawrócić.

Temat angelologii opracował w Summie Teologicznej Święty Tomasz z Akwinu. Święty w pierwszej części pierwszego tomu omówił temat Aniołów w kwestii od 50. do 74. Jest to sławny traktat świętego Tomasza „O Aniołach - De Angelis”.

Aniołowie Stróżowie

Są jeszcze Aniołowie Stróżowie. Wyjątkowo, szczególnie i niezwykle wspominamy tych świętych Aniołów 2 października.

Aniołowie Stróżowie są to duchy inteligentne, czyste, dane każdej osobie ludzkiej ku pomocy w walce z nieprzyjacielem i kusicielem. Tam gdzie ludzkie siły i możliwości bywają zawodne, tam gdzie ludzka wiedza lub wola jest niewystarczająca w walce z pokusami,

tam pomaga człowiekowi zwykle niezwykle niezawodny Przyjaciel, Wspomożyciel i Wódz każdego człowieka, Anioł Stróż. Żaden święty człowiek nie zawodzi się na swoim Aniele Stróżu. Aniołowie Stróżowie są niezawodni. Ci Święci Aniołowie są szczególnie pilnie potrzebni w pokusach nieprzyjaciela. Działanie tych aniołów jest wyjątkowe, szczególnie i niezwykle. Oni działają, ilekroć człowiek pomodli się szczerze o pomoc swojego Anioła Stróża. Taki człowiek nie upada.

Święci Aniołowie Boży, wspomagajcie mnie waszą czystą mocą i pomocą w walce z nieprzyjaciółmi Boga i moimi nieprzyjaciółmi.

Modlitwa do Michała Archanioła

Święty Michale Archaniele, broń nas w walce przeciw niegodziwościom i zasadzkom złego ducha. Bądź nam obroną. Niech mu rozkaże Bóg, pokornie prosimy, a Ty, księżę wojska niebieskiego szatana i inne duchy złe, które na zgubę ludzi krążą po świecie, mocą Bożą strąć do piekła. Amen.

Posyłanie Aniołów

Działanie rzeszy Aniołów jest wyjątkową, szczególną i niezwykłą pracą życia wiecznego tych świętych duchów. Aniołowie działają, pracują i zajmują się sprawami i rzeczami oraz osobami Boskimi, Maryjnymi, Anielskimi i Świętymi w Duchu Świętym i prawdzie. Święty Tomasz, wielki znawca posłańców Bożych, jako jeden z pierwszych teologów dziejów ludzkich opisał sprawę tego rodzaju rzeczy i osoby w Traktacie o Aniołach w Sumie Teologicznej. Posłanie Aniołów objawia to, że Pan Bóg daje duchom anielskim prawdziwe i rzeczywiste zadania do spełnienia. Aniołowie i Archaniołowie między innymi biorą udział w rządzeniu Niebem i Ziemią na czele z Trzema Osobami Boskimi. Trójca Przenajświętsza ma największą niepodzielną autonomiczną nieśmiertelną wieczną władzę Dziejów Wieczności. Po Trzech Osobach Boskich czwartą największą władzę prawie odwieczną ma Matka Boska. Archaniołowie mają odwieczną władzę anielską nieśmiertelnych Dziejów Nieba i Ziemi. Siedmiu Archaniołów to te osoby, które mają największą anielską władzę po Bogu i Maryi, licząc w porządku godności, zaszczytów i autorytetów oraz wzorów i przykładów od Przedwiecznego. Te czyste duchy wyjątkowo, szczególnie, niezwykle, w sposób mistyczny, transcendentny i nadprzyrodzony uczestniczą w apostołskiej, prorockiej i królewskiej władzy Pana. Pan Bóg daje im tę władzę odwiecznie. Rządy Trzech Osób Boskich są największe, nieskończenie doskonale i święte w wiecznych dziejach Boga i odwiecznej historii Maryi i Aniołów. Odwieczna władza Trójcy Świętej polega między innymi na tym wszystkim, oprócz Jej samej na czele i Niepokalanej, że wybiera, wyznacza, przeznacza i posyła wysłanników Bożych, Maryjnych, Anielskich i Świętych, genialnych Aniołów i Archaniołów w Niebie i na Ziemi. Pan Bóg jest w swej władzy najbardziej prawdziwy, rzeczywisty, faktyczny, nieskończenie doskonały i święty w sposób najbardziej konkretny. Najwyższy w ten sposób wyznacza najbardziej konkretne zadania swoim największym kolejnym zastępcom i wysłannikom w osobach Maryi, Aniołów i Archaniołów. Tak oto w ten sposób Bóg posyła Swoich posłańców do spełnienia, wypełnienia i zrealizowania zadań, planów, zamierzeń, postanowień i zrządeń Ducha Świętego oraz wielkiej Maryi. Posyłanie tych osób przede wszystkim dotyczy jednak spełniania przez wielce posłusznych wysłanników Pana bardzo ważnych, pilnych i koniecznych odwiecznych zadań tych Osób. Wszyscy ci zastępcy Boga są największą rzeszą służb specjalnych Ojca i Syna i Ducha Przenajświętszego. Mają oni do spełnienia zadania specjalne, wyjątkowe, szczególne, niezwykle, mistyczne, transcendentne, nadprzyrodzone Boże, Maryjne, Anielskie i Święte. Najlepszym i najwyższym przykładem tego jest najprawdo-

podobniej wysłanie wszystkich siedmiu Archaniołów co najmniej podczas Męki, Śmierci i Zmartwychwstania Chrystusa. Te największe i przenajświętsze duchy są pierwszymi największymi świadkami Zmartwychwstania Jezusa Chrystusa. Prawdopodobnie drugim największym tego przykładem i posłaniem jakiegokolwiek Archanioła z Nieba na Ziemię jest objawienie i przekazanie przez Archanioła Gabriela prawdy o Bożym Narodzeniu ubogim pastuszkom w Noc Betlejemską Izraela z wielką gwiazdą na Niebie. Trzecim tego najlepszym przykładem jest wysłanie Przenajświętszego Archanioła Gabriela do objawienia, zwiastowania i przekazania Dobrej Nowiny Najświętszej Maryi Pannie o największym, nieskończenie doskonałym i świętym Niepokalanym Poczęciu Pana Jezusa w przeczystym łonie Dziewicy Maryi Bogarodzicy w Duchu Świętym. Czwartym bardzo dobrym przykładem tego rodzaju jest zwiastowanie podobnej Dobrej Nowiny Świętemu Józefowi przez Świętego Archanioła Gabriela, a następnym doskonałym przykładem jest zwiastowanie Archanioła Gabriela kapłanowi Pana Zachariaszowi o narodzinach i przyjściu na świat Świętego Jana Chrzciciela.

Władza Niebios

Aniołowie i Archaniołowie nie mogą spełnić sami wszystkiego w Niebie. Jest przecież i naczelną władzą Aniołów Dziejów Nieba i Ziemi. Dlatego właśnie tak ważne jest, że Nieśmiertelny potrafi wszystkim rządzić i kierować w sposób najlepszy, nieskończenie doskonały i święty w całych Dziejach. Wszystkie Osoby Nieba i Ziemi spełniają najbardziej różne prawa, obowiązki i zadania. Bardzo dobre zarządzanie polega przede wszystkim na daniu Swoim Aniołom i Archaniołom udziału w rządach Niebem. Pan pozwala im uczestniczyć w podejmowaniu decyzji, kształtowaniu strategii i wyjątkowej, szczególnej i niezwyklej polityki Bożej, Maryjnej, Anielskiej i Świętej. I tak oto między innymi w ten sposób Bóg swoim dzieciom, a dzieci Bogu, objawia swoisty szacunek, albowiem liczą się Oni ze swoim zdaniem, szanują wzajemnie swoją wolność. Wzajemny nadprzyrodzony szacunek po prostu się opłaca. Wszystkie te osoby niebios mają wpływ na losy Dziejów, albowiem czują się wzajemnie odpowiedzialne, a jednocześnie ich sukces staje się sukcesem wszystkich tych istot. Pan Bóg ma dla Siebie oraz daje odwiecznie do dyspozycji wszelkie osobiste duchowe i materialne rodzaje techniki dziejów Nieba i Ziemi. To dla Pana jest zawsze bardzo proste. Bóg musi wesprzeć się na Swoich pokornych sługach Bożych. Tak oto w ten sposób między innymi Bóg dzieląc się sobą, a Aniołowie z Nim sobą w sposób najdoskonalszy i najświętszy obdarza darami, ofiaruje i poświęca łaski, cnoty, skarby i dary Boże, Maryjne, Anielskie i Święte. Niemożliwe byłoby

odwieczne życie Maryi, Aniołów i Archaniołów bez Przedwiecznego. Wiadomo, że Bóg jest autonomiczny i niezależny. Albowiem jest On zawsze Wszechmogący, może wszystko uczynić sam w sposób nieskończenie doskonały i święty. A jednak tak najbardziej doskonale i święcie Pan Bóg odwiecznie dzieli się ze Swoimi Aniołami prawdziwym świętym szczęściem wiecznym bez miary przede wszystkim przez swoją niepojętą Miłość, niezgłębione Miłosierdzie oraz Dobroć Najświętszego Serca Bożego w Duchu Świętym. On może i umie zawsze rządzić Niebem i Ziemią całkowicie samodzielnie, w sposób doskonale i święcie wszechmogący. Jednak Jego miłość do stworzeń i szacunek dla wolności tych wszystkich osób objawia się

w tym, że choć wszystko może sam, to jednak raczej tego nie czyni, lecz daje stworzeniom udział w rządach światem niebieskim i ziemskim. Tak oto obdarza sługi Boże zaufaniem i miłością. Jest to zaufanie zupełnie wyjątkowe, szczególne i niezwykle, albowiem nikt od Boga nie jest w stanie czegoś lepiej uczynić. Przenajświętszy zgadza się na działanie Aniołów, zgadza się na mniejszą doskonałość spełnienia, posyłając Anioły do bardzo różnych posług Pańskich. Daje w ten sposób udział w swojej Boskiej Opatrzności.

Misja

Posłanie, po łacinie *missio*, oznacza przede wszystkim zlecenie Maryi, Aniołom i Archaniołom niezwykłych nadprzyrodzonych zadań, które są zadaniami specjalnymi. Według teologii Św. Tomasza, porządek rzeczy jest tak ustanowiony przez Króla Nieba, że rzeczy wyższe rządzą niższymi. W ten sposób Niebo zachowuje najwyższego rodzaju hierarchię osób, rzeczy i spraw. Ten niezwykły porządek jest przekraczany niekiedy ze względu na to, że istnieje wyższy porządek łaski. Doktor Anielski, Święty Tomasz z Akwinu, napisał: „Dzieje się to na rozporządzenie Boga dla dobra wyższego porządku, mianowicie dla ujawnienia łaski”. Istotą posłania jest bezpośredni nakaz Nieśmiertelnego, który sprawia, że Anioł staje się istotą myślącą. Dlatego Akwinata wyjaśnia: „Narzędzie zaś jest poruszane przez kogoś, a jego czynność zmierza ku czemuś innemu niż ono samo. Stąd też czynności aniołów zwą się posługami (ministeria). I z tego też powodu mówi się o nich, że są

posyłani do wykonywania posług (in ministerium mitti)”. Wielcy święci Aniołowie są prawdziwymi i rzeczywistymi sługami swego Pana. W istocie bycie Aniołem Jahwe oznacza objawienie prawdziwej miłości Ojca wobec danego Anioła. Pan może wyznaczyć i posłać na obraz i podobieństwo Nieba człowieka w Kościele. Człowiek staje się sługą w Jego ręku. Jest to wyraźne objawienie się miłości Pana. Bóg posyła człowieka na przykład na misję kanoniczną do głoszenia Słowa Bożego albo katechizacji. W podobny sposób jak misjonarze posyłani są apostołowie, prorocy i królowie.

Słowo misja oznacza zawsze taką sytuację, kiedy ktoś wykonuje zadanie, które nie jest do końca jego własnym obowiązkiem. Człowiek ten ma jedynie udział w działaniu dla wyższego celu, któremu musi się podporządkować. Jeżeli mówi się o misji, to zawsze oznacza to, że trzeba podporządkować się jakimś wyższemu zasadom. Podobnie posyła Kościół powszechny, taką misję zleca właśnie On. Słudzy Pana nazywani są ministrami.

Hierarchia Aniołów

Prawda Św. Tomasza o posyłaniu Aniołów przez Jahwe zgadza się z poglądami autora traktatu „Hierarchia Aniołów” z ok. V-VI wieku po Chrystusie. Aniołowie z najwyższych chórów anielskich nie są przez Boga posyłani, albowiem ich zadaniem jest towarzyszenie Stwórcy i wpatrywanie się w Jego oblicze. Pan posyła przede wszystkim Maryję i Archaniołów i wielkich zwykłych Aniołów.

Hierarchia tych duchów została ustanowiona przez Najwyższego nie ze względu na porządek natury, ale na porządek łaski. Dlatego wśród chórów anielskich może się zdarzyć, że święci Aniołowie niżsi należą do wyższego chóru, albowiem porządek łaski jest wyższy od porządku natury. Otóż porządek łaski nie ma nad sobą innego wyższego porządku, dla którego należałoby go pominąć tak, jak się pomija porządek natury dla porządku łaski. I tak w czynieniu cudów pomija się porządek natury dla utwierdzenia w wierze. Do tego utwierdzenia w niczym nie przyczyniałoby się pominięcie rzędu anielskiego bo tego po prostu nikt nie mógłby dostrzec. Bóg nie pomija ustanowionego przez siebie porządku hierarchii anielskiej. On sam ustanowił taki porządek. Według Św. Tomasza nie ma takich zadań zleconych przez Boga, których nie byłby w stanie wykonać Anioł z niższych chórów. Takim najwyższym zadaniem było wspomniane w pierwszej części artykułu posłanie Archaniołów przez Stwórcę. Archanioł może spełnić największe Boże posłanie i nie ma potrzeby aby Stwórca posyłał kogoś z wyższych chórów.

Wzór wierności

Bóg jest najwyższym wzorem i przykładem godnym naśladowania. Aniołowie Pana są dla Kościoła wzorem

i przykładem wierności. Ich zadania to są misje Boże, które spełniają jak najdokładniej, wkładając wszystkie swoje moce w jak najlepsze spełnienie prośb Pana. Nie pełnią swojej woli, ale wypełniają świętą wolę Bożą i uczestniczą w spełnianiu Bożych wyroków, co odczytują jako najwyższy wyraz Boskiej miłości i zaufania. Jest za co dziękować Bogu. Między innymi za to, że choć mógł wszystko uczynić Sam, to bardzo często posyła swoich wiernych podobnie jak Aniołów, abyśmy spełniali różne zadania w Jego imieniu. Nie ma bowiem większej radości i wyróżnienia niż bycie narzędziem w rękę Boga.

Nie ma większej radości nad nieśmiertelne życie wieczne w prawdziwym świętym szczęściu wiecznym z Bogiem. Bóg jest Ojcem najwyższej radości oraz doskonałego i świętego wesela.

Bóg jest największym miłośnikiem i dawcą radości w miłości.

Bóg jest Generalissimusem, Maryja jest największym Marszałkiem, Archaniołowie są wielkimi Marszałkami, a Aniołowie zwykłymi niezwykłymi Generałami armii.

Źródła: „Któż jak Bóg”, wikipedia.

Jasełkowanie 2012

Jasełka, opowieści oparte na narodzinach Jezusa, nasza grupa teatralna, tzn. zespół amatorski „Teatr Wyobraźni”, przedstawia od lat. Nasze tegoroczne Jasełka 2012/2013 oparte są na „Opowieści wigilijnej” Karola Dickensa. Są to fragmenty powieści przeplatane śpiewaniem kolęd. W tym roku chcemy pokazać inną wersję tradycyjnych Jasełek. Pragniemy pokazać odbiorcom, że życie człowieka to nie tylko narodziny, ale także przeszłość i przyszłość. My – katolicy wierzymy w życie pozagrobowe, a te Święta Bożego Narodzenia niech będą również rachunkiem sumienia naszego dotychczasowego życia. Mamy nadzieję, że tym specyficznym przedstawieniem Jasełek pokażemy, że należy cieszyć się teraźniejszością, ale być może dzięki życzeniom wigilijnym zmienimy swój dotychczasowy charakter i spojrzymy sceptycznym wzrokiem nie tylko na czynności, ale także na swój dar wymowy.

W ubiegłym roku Jasełka miały charakter satyryczny. Ich akcja rozgrywała się w izbie wiejskiej, w której w dzień Wigilii gospodynie przygotowują świąteczne potrawy, lepią pierogi i śpiewają kolędę „Cicha noc”. Nagle przygotowania przerywa hałas za ścianą w sto-

dole, gdy gospodyni wraz z córką idą zobaczyć co się dzieje, widzą w sianie diabły: Diabełek Wesolek, który przyszedł napsocić, Diabełek Głodomek i Diabełek Zmarzluch.

Gospodynie postanowiły zachęcić diabły do pomocy, zleciły im lepienie pierogów. Pojawia się również Diabełek Mazgajek, który każe pokłonić się przybyłemu do izby królowi Herodowi, który mówi, że jest „panem nad światem i mocarzem, przed jego majestatem wszystko pada na twarz”. Diabełek Mazgajek oznajmia królowi Herodowi przyście Trzech Króli Baltazara, Kacpra i Melchiora, wszyscy śpiewają kolędę „Mędrcy świata”. Baltazar ogłasza Herodowi nowinę, że narodził się nowy król, a Kacper mówi, że przybyli bo tu podobno przebywa i Jezus się nazywa, a Melchior pokazuje dary dla Dzieciątka. Następnie wchodzi Aniołowie i wszyscy śpiewają kolędę „Gdy się Chrystus rodzi”. Archanioł potwierdza Herodowi narodziny nowego króla, wtedy Herod oburzony woła: „króla wam się zachciewa, a on to niczem przed waszym obliczem, król Jehowa wysoko, a ja jestem tu blisko i zduszę nad ko-

**Bożena
Florek**

łyską to maleńkie pacholę, co się królem mieni". Ale oto pojawia się śmierć, która purpurą okrywa Heroda i obiecuje mu zgon. Nagle odzywa się Diabełek Wesołek, mówi o Herodzie, że „dosyć napsocił, całe piekło uznoił” i wszyscy wołają w kierunku Heroda: „Zgon mu, zgon!”. Jednak pojawia się żona Heroda i zabiera męża do domu, do pracy. A śmierć puentuje: „Z taką to jeszcze nikt nie wygrał”. Nagle słychać stukanie do drzwi. Teraz pojawia się Święty Józef z Maryją i małym Jezusem i prosi o nocleg, a Maryja wkłada Dzieciątka do żłóbka i wszyscy śpiewają kolędę „Lulajże Jezuniu”. Potem Maryja mówi do Dzieciątka, by spało, bo zaraz przyjdą pastuszkowie, wówczas wszyscy śpiewają refren pasterki „Teraz śpij Dziecino mała”. Józef mówi do Dzieciątka, że zrodził się w zimnym żłobie, ale może ich ktoś odwiedzi. I tu wchodzi pastuszkowie, śpiewają kolędę „Przybieżeli do Betlejem pasterze”. Jeden z pasterzy wita wszystkich i mówi, że z gór przybywają i kolędy mają. Przyszła z nimi królowa Saby, która wygłasza swoją mowę, że jest prorokinią po wszystkie czasy, przewidziała, że wielcy ludzie zasiadać będą na stolicy rzymskiej, a z małego kraju przyjdzie mąż świątobliwy, który zjednoczy narody i ludy.

Wszyscy na scenie śpiewają kolędę „Oj, Maluśki, Maluśki”, a następnie proszą Świętego Józefa, żeby powiedział co jeszcze niespodziewanego wydarzy się tego wieczoru. Potem Święty Józef mówi: „Na pamiątkę Bożego Narodzenia przedstawiliśmy tę szopkę, abyście nam uwierzyli, że to wszystko kiedyś naprawdę się zdarzyło”. I tu wszyscy śpiewają kolędę „Dzisiaj w Betlejem”. Następnie wszystkich żegna Pasterz, składając życzenia po góralsku, ale najpiękniejsze życzenia wygłasza Święty Józef rymowanymi wersami. Na zakończenie wszyscy śpiewają kolędę „Jezusa narodzonego wszyscy witajmy”.

Taki scenariusz Jasełek 2012 przedstawiliśmy jako premierę w naszym Domu, następnie w Młodzieżowym Domu Kultury im. A. Bursy na Osiedlu Tysiąclecia oraz w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych. Wiele pracy włożył nasz zespół „Teatr Wyobraźni” w przygotowanie Jasełek wraz z paniami terapeutkami, którym z całego serca dziękujemy za scenariusz, dekorację i przepiękne stroje. Przedstawienie nagrodzone zostało rześzystymi oklaskami publiczności.

Dziękujemy i zapraszamy na nasze tegoroczne przedstawienie w tej samej obsadzie.

Kochany Święty Mikołaju

*Piszę ten list do Ciebie
I proszę o trochę słodyczy
Oraz o jeden kwiatek
Gdyż życie nie zawsze jest słodkie*

*Kocham cały świat,
„i gdybym mówiła językami ludzi i aniołów,
A miłości bym nie miała,
stałabym się jako miedź brzęcząca,
albo cymbał brząmiący”*

*Przybywaj więc, Święty Mikołaju,
na saneczkach zaprzęgniętych w renifery,
Czekamy wszyscy na Ciebie...*

Anna Wolska

Przygotowania do Świąt Bożego Narodzenia w Krakowie

**Ewa
Krzeczyńska**

Kilka tygodni po Wszystkich Świętych i Zaduszkach rozpoczyna się okres oczekiwania na Boże Narodzenie, zwany Adwentem. W tym czasie wszyscy przygotowują się do Świąt. W Krakowie przygotowania do Świąt zaczynają się w ostatni weekend listopada uroczystym otwarciem Targów Bożonarodzeniowych na Rynku Głównym. Organizowane w okresie Adwentu Targi Bożonarodzeniowe to powrót do handlowych tradycji Rynku Głównego. Targi zwane dawniej jarmarkami, odbywały się na Rynku od stuleci. Tradycja Targów

że i nasz Dom wystawiał tam prace naszych mieszkańców, cieszyły się one dużym zainteresowaniem. Targom towarzyszy także wiele imprez, wśród nich między innymi: imprezy Mikołajowe, jasełka, Korowód Kolędniczy, koncerty kolęd i pastorałek, tradycyjny Opłatek Prezydencki.

Oprócz wspomnianych wyżej targów, na Rynku Głównym od czterech lat odbywa się impreza pod nazwą Małopolski Wigilijny Smak, która ma na celu promocję tradycyjnych wigilijnych i świątecznych potraw regionalnych.

W pierwszy czwartek grudnia (w tym roku 6 grudnia, w Dzień Św. Mikołaja) na Rynku Głównym przy Pomniku Adama Mickiewicza odbywa się Konkurs Szopek Krakowskich, nagrodzone szopki można obejrzeć w salach Pałacu Krzysztofora.

Z każdym dniem Kraków staje się coraz piękniejszy. Sprawia to świąteczne dekorowanie miasta. Tradycyjnie zostają przyozdobione zabytkowe części Krakowa: ulica Floriańska, Grodzka, Sienna, Sławkowska, Rynek Główny i Bracka w centrum, Aleja Róż i Plac Centralny w Nowej Hucie oraz Rynek Podgórski. Na ulicach Piłsudskiego, Kalwaryjskiej i Limanowskiego ozdoby pojawiają się na latarniach. Pięknie ozdobione są również mosty: Piłsudskiego, Dębnicki, Grunwaldzki, Powstańców Śląskich, a także

estakada na Al. 29 Listopada. Świąteczne choinki ustawiane są między innymi na Placu Wszystkich Świętych, na Rynku Głównym i Podgórskim, na Placu Wolnica i na Alei Róż.

Od kilku lat w różnych częściach miasta pojawiają się wspaniałe świetliste anioły, zaprojektowane specjalnie dla Krakowa. Świątecznie dekorowane są kościoły, w których ustawia się szopki i choinki, także właściciele prywatnych domów ozdabiają i oświetlają swoje posesje.

W jednym z ostatnich dni przed Świętami Rynek Główny staje się największym w Europie wigilijnym stołem z tradycyjnymi potrawami. Od kilkunastu lat z inicjatywy znanego restauratora i filantropa Jana Kościuszko organizowana jest Krakowska Wigilia dla Osób Bezdomnych i Potrzebujących. Przygotowania do Wigilii trwają wiele tygodni. Co roku podawanych

Bożonarodzeniowych powstała przed II Wojną Światową. Cieszą się one powodzeniem wśród mieszkańców Krakowa oraz turystów z Polski i zagranicy. Podobne imprezy odbywają się również w innych miastach Europy. Stuttgardzkie Targi Bożonarodzeniowe mają ponad 300 lat tradycji, a „Festivity” w Mediolanie to wielkie wydarzenie w skali całego kraju. Swoje bożonarodzeniowe stragany mają także Berlin, Rzym czy Wiedeń.

Na krakowskim Rynku towary związane ze Świętami Bożego Narodzenia prezentowane są w 60 kioskach handlowych. Można w nich kupić między innymi: ręcznie malowane bańki, ozdoby choinkowe, artykuły dekoracyjne, stroiki świąteczne, wyroby ceramiczne, wyroby z drewna, wełny, sukna, szkło artystyczne, biżuterię, pamiątki, a także pocztówki i kalendarze. Na targach swoje produkty sprzedają także kupcy z Litwy, Ukrainy, Węgier i Wielkiej Brytanii. W poprzednich latach tak-

jest ok. 220 tys. sztuk pierogów, 7 tys. litrów barszczu i zupy grzybowej oraz 5 ton kapusty z grzybami. Podczas Wigilii na samym Rynku pracuje ponad 70 wolontariuszy. Każdego roku organizatorzy Wigilii zapraszają wszystkich ludzi dobrej woli do włączenia się w wigilijne dzieło pomocy potrzebującym, poprzez przekazanie artykułów spożywczych, które będą zbierane i rozdawane osobom potrzebującym przez cały czas trwania Wigilii. Do akcji przyłącza się Prezydent Miasta Krakowa, który patronuje wydarzeniu. W ubiegłym Roku przekazał on osobom, które przyszły na Rynek tysiąc obwarzanków.

A gdy już nadejdzie tak oczekiwany Wigilijny Wieczór i zabłyśnie pierwsza gwiazda, krakowianie w rodzinach dzielą się opłatkiem i zasiadają do Wieczery Wigilijnej. Potem wielu z nich idzie na Pasterkę by zaśpiewać:

*Bóg się rodzi
moc truchleje!*

Źródła: krakow.pl, symposium.pl.

Humor na Święta

Władek mówi do Jacka:

- Słyszałem, że w Wigilię zwierzęta mówią ludzkim głosem.

Na to Jacek:

- Chodź, podsłuchamy o czym one mówią.

Na to Władek:

- Lepiej nie, bo usłyszymy jeszcze to co nie trzeba.

Krzysztof Kijowski
tekst

Wojciech Wierzbicki
rysunek

Świąteczne kawałki

Kochani Czytelnicy!

Ja, muzyczny dziennikarz "Impulsu", chciałbym swoim być może stałym czytelnikom zaproponować oryginalne kawałki muzyczne, rzecz jasna powiązane z tradycjami Świąt Bożego Narodzenia. W tym szczególnym okresie świątecznym muzyka jak zawsze nam towarzyszy. I nie są to tylko kolędy i pastorałki tradycyjne, ale i utwory świeckie, piosenki świąteczne, bożonarodzeniowe hity, tzw. christmasy. Zgodnie z tradycją konserwatywną wigilijną w tym szczególnym okresie roku liturgicznego poprzedzonego Adwentem pojawiają się tu i tam tradycyjne pastorałki i kolędy wywodzące się z rzymskich calend. Ja jednak tym razem chciałbym zwrócić uwagę czytelników na utwory muzyki popularnej.

Chciałbym tutaj zachęcić do przeczytania o wybranych przeze mnie utworach, a w dalszej kolejności szczególnie do ich posłuchania.

Po świąteczne tematy zawsze sięgali, i sięgają nadal, zarówno wierzący jak i ateiści, młodzi jak i dojrzały, artyści różnych stylów muzycznych, ale także różnych pokoleń, zarówno twórcy klasyczni, jak i popowi, a nawet rockowi i alternatywni, czego przykładem jest polsko-języczny „Dezterer” (który swoją drogą wykonywał także klasyczne kolędy, co czynił na własną nutę).

Te świąteczne popularne piosenki, o których chcę pisać, nie sięgają jednak do biblijnego przekazu, ale bazują na tej szczególnej świątecznej atmosferze radości i optymizmu. Mówią o Świątach, o dzieleniu się radością, niektóre opowiadają o tym, co dzieje się w okresie świątecznym. Wiele z nich Boże Narodzenie ma jednak tylko w tytule.

W tym okresie na czasie są też piosenki o zimie i śniegu, czego ewidentnym przykładem jest piosenka Franka Sinatra „Let it snow”:

*The fire is slowly dying
And my dear we're still goodbyeing
Long as you love me so
Let it snow, let it snow, let it snow!*

*Ogień powoli przygasa
A my kochanie nadal się żegnamy
Ale tak długo jak mnie kochasz
Niech pada śnieg, niech pada śnieg, niech pada śnieg*

Z klasyków warto byłoby przypomnieć sobie świecki utwór o świątecznym charakterze „White Christmas”.

Ireneusz Kawałek

To prawdziwy klasyk klasyków i najpopularniejsza piosenka o świątach w Stanach Zjednoczonych. Pierwszym wykonawcą piosenki był Bing Crosby, który wykonał ją po raz pierwszy w 1942 roku. Po ten rewelacyjny utwór sięgali potem: Ella Fitzgerald, Luis Armstrong, Elvis Presley, Orkiestra Glenna Millera, The Beach Boys, Bob Marley, Boney M., Elton John, Placido Domingo. Piosenka trafiła do „Księgi Rekordów Guinnessa” z powodu ilości wersji i wykonań.

*I'm dreaming of a white christmas.
Just like the ones I used to know.
Where the treetops glisten and children listen
To hear sleight bells in the snow.*

*I'm dreaming of a white christmas
Witch every christmas card I write.
May your day's be mery and bright.
And may all you christmas be white.*

*Marzę o białych świątach
Jak te, które w pamięci mam
Gdy choinka świeci
I cichną dzieci
by usłyszeć dzwonki sań*

*Marzę o białych świątach
Wraz z każdą kartką, którą ślę
Niechaj będą radosne Twe dni
I niech białe będą wszystkie z Twych świąt*

Po świąteczne tematy sięgali także artyści pokolenia lat 60., Beatlesi. Polecam znany utwór Johna Lennona – "Happy Christmas (War Is Over)", o wyrażnie, jak przystało na tego artystę, pokojowym wydźwięku i przesłaniu.

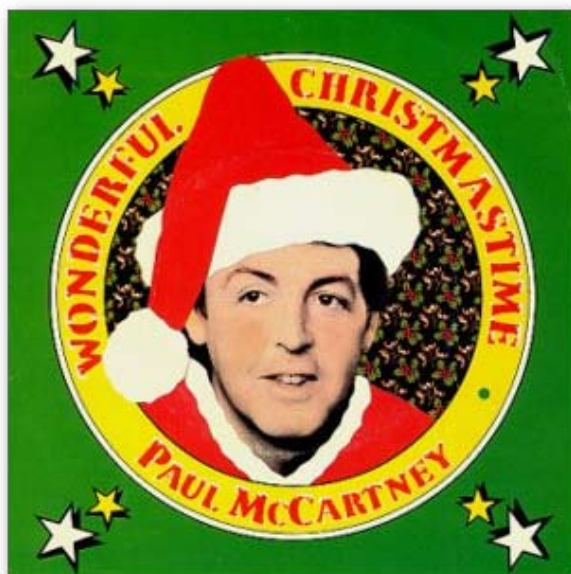
*So this is Christmas.
And what have you done ?
Another year over
and a new one just begun.
And so this is Christmas.*

*And so happy Christmas
for black and for white,
for yellow and red ones.
Let's stop all the fight.*

*A very merry Christmas
and a happy new year.
Let's hope it's a good one
without any fear.*

*Tak więc są święta.
A co uczyniliśmy do tej pory?
Kolejny rok dobiega końca
A nowy się zaczyna.
A więc są Święta.
Tak więc szczęśliwych świąt
Dla czarnych i dla białych,
Dla żółtych i dla czerwonych.
Zaprzestańmy wszelkich walk.*

*Bardzo wesołych Świąt
I szczęśliwego Nowego Roku.
Miejmy nadzieję, że będzie dobry
Bez żadnego lęku.*

Także Sir Paul McCartney zaproponował swoim fanom i wielbicielom utwór świąteczny zatytułowany "Wonderfull Christmas Time":

*The mood is right
The spirits up
We're here tonight
And that's enough*

*Simply having a wonderful Christmas time
Simply having a wonderful Christmas time*

*The party's on
The feeling's here
That only comes
This time of year*

*Nastrój jest odpowiedni
Podnoszący na duchu
Jesteśmy tutaj dzisiaj
i to nam wystarcza*

*Po prostu wspaniale spędzamy święta
Po prostu wspaniale spędzamy święta*

*Przyjęcie się zaczęło
I są uczucia,
które pojawiają się tylko
w tym okresie roku*

Następnym klasykiem nawiązującym do tematu Bożego Narodzenia jest przepiękny utwór superprogresywnej czy supersymfonicznej czy psychodelicznej grupy Queen z charyzmatycznym wokalistą Frederic-

kiem Bulsarą alias Freddy Mercury – „Thank God It's Christmas”:

*Oh my love we've had our share of tears
Oh my friend we've had our hopes and fears
Oh my friends it's been a long hard year
But now it's Christmas
Yes it's Christmas
Thank God it's Christmas*

*The moon and stars seem awful cold and bright
Let's hope the snow will make this Christmas
right
My friend the world will share this special night
Because it's Christmas
Yes it's Christmas
Thank God it's Christmas
For one night*

*Kochanie, wspólnie dzieliliśmy nasze łzy
Przyjacielu, mieliśmy wspólne nadzieje i obawy
Przyjacielu, to był ciężki i długi rok
Ale teraz są Święta
Tak, są Święta
Dzięki Bogu, że są Święta*

*Księżyc i gwiazdy wydają się być okropnie zimne
i jasne
Miejmy nadzieję, że śnieg sprawi, że te Święta
będą lepsze
Przyjacielu, cały świat będzie brał udział w tej*

*wyjątkowej nocy
Bo są Święta
Tak, są Święta
Dzięki Bogu, że są Święta
Przez tą jedną noc*

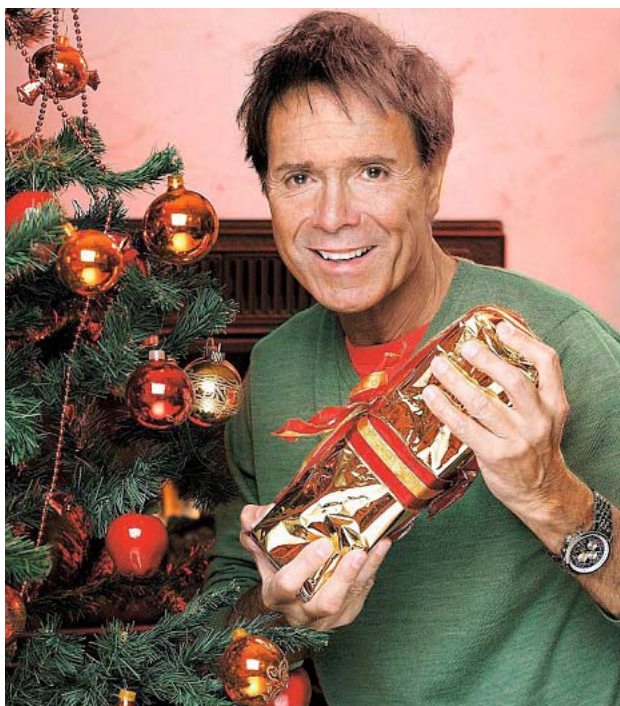
Kolejnym pięknym utworem świątecznym jest „Christmas time” („Mistletoe and Wine”) Cliffa Richarda, o nastrojowym i wybitnym charakterze.

*The child is a king, the carollers sing,
The old has passed, theres a new beginning.
Dreams of santa, dreams of snow,
Fingers numb, faces aglow.*

*Christmas time, mistletoe and wine
Children singing christian rhyme
With logs on the fire and gifts on the tree
A time for rejoicing in all that we see*

*A time for living, a time for believing
A time for trusting, not deceiving,
Love and laughter and joy ever after,
Ours for the taking, just follow the master.
Dzieciątko jest królem, kolędnicy śpiewają
Stare jest przeszłością, to nowy początek.
Marzenia o Świętym Mikołaju, marzenia
o śniegu.
Palce zdrętwiały, twarze jaśnieją.*

*Czas Świąt, jemiola i wino.
Dzieci śpiewają chrześcijańskie wierszyki.*

*Zapalanie ognia i prezenty na choince.
Czas radowania się dobrem, które widzimy.*

*Czas życia, czas wierzenia.
Czas na zaufanie, nie zakłamanie.
Miłość i śmiech, i radość po wieki.
Czas podejmowania Pana.*

Na mojej świątecznej liście jest także nostalgiczny utwór, który wykonuje brytyjski gitarzysta i piosenkarz, Chris Rea – "Driving Home For Christmas":

*I'm driving home for Christmas
Oh, I can't wait to see those faces
I'm driving home for Christmas,
Well I'm moving down that line
And it's been so long
But I will be there
I sing this song
To pass the time away
Driving in my car
Driving home for Christmas*

*Jadę do domu na Święta
Oh, nie mogę się doczekać, żeby zobaczyć te
twarze
Jadę do domu na Święta
cóż, zjeżdżam w dół tej liny
i to trwa tak długo
ale będę tam
Śpiewam tę piosenkę
aby zająć czymś czas
jadąc moim samochodem
Jadąc do domu na Święta*

Zupełnie inny, luźny charakter ma popularna piosenka Shakina Stevensa – „Merry Christmas Everyone”. Ten brytyjski artysta, gwoli ścisłości, wydał w latach 80. składankowy album analogowy „The greatest hits”, który posiadałem w mojej bogatej ówczas kolekcji płyt.

*Snow is falling, all around me
Children playing, having fun
It's the season, love and understanding
Merry Christmas everyone*

*Time for party's and celebrations
People dancing, all night long
Time for presents, and exciting kisses
Time for singing christmas songs*

*Śnieg pada wokół mnie,
Dzieci bawią się, mają ubaw,*

*To jest pora na miłość i zrozumienie,
Wesołych Świąt dla każdego*

*Czas imprez, i świętowania,
Ludzie tańczą, przez całą noc
Czas na prezenty i pocałunki,
Czas na śpiewanie świątecznych piosenek.*

Równie lekki charakter ma przebój z lat 80. brytyjskiej grupy Wham (George Michael & Andrew Ridgeley) – „Last Christmas”. Chociaż piosenka mówi o rozstaniu, ma typowo awangardowy i nie progresywny czy nie symfoniczny charakter. Boże Narodzenie, mimo iż tytułowe, pojawia się w tekście tego utworu niejako przy okazji.

*Last Christmas
I gave you my heart
But the very next day
you gave it away
This year
To save me from tears
I'll give it to someone special*

*W ostatnie święta
oddałem ci serce
Ale nazajutrz
mi je zwróciłaś
W tym roku nie będę płakać
I dam je komuś wyjątkowemu*

Pozostając w lekkim klimacie, proponuję czytelnikom utwór artystki i piosenkarki nowojorskiej, Mariah Carey - „All I Want for Christmas is You”:

*I don't want a lot for Christmas
There is just one thing I need
I don't care about the presents
Underneath the Christmas tree
I just want you for my own
More than you could ever know
Make my wish come true
All I want for Christmas is you*

*Nie chcę wiele na gwiazdkę,
Jest jedna rzecz, której potrzebuję
Nie przejmuję się prezentami
Pod świąteczną choinką
Chcę cię po prostu dla siebie
Bardziej niż możesz sobie wyobrazić
Spełnij moje marzenie
Wszystkim, czego chcę na święta, jesteś Ty*

Pozostając w wesołym nastroju ogólnej radości świątecznej i bożonarodzeniowej, chciałbym wspomnieć o popularnym „Feliz Navidad” z 1970 roku, portorykańskiego niewidomego artysty, Jose Feliciano:

*Feliz Navidad
Feliz Navidad
Feliz Navidad
Feliz Navidad
Prospero Ano y Felicidad.*

*Wiersz
O
Nowe
Świątach*

*Bożego
Auto
Narodzenia*

Tadeusz Gorlach, 24.12.12

*I wanna wish you a Merry Christmas
With lots of presents to make you happy
I wanna wish you a Merry Christmas
From the bottom of my heart.*

*Wesołych Świąt
Wesołych Świąt
Wesołych Świąt
Dostatniego roku i szczęścia.*

*Chcę życzyć ci Wesołych Świąt!
Z dużą ilością prezentów, by cię uszczęśliwić
Chcę życzyć ci Wesołych Świąt!
Z głębi mojego serca.*

Z polskiego rynku muzycznego w tym świątecznym okresie chciałbym przypomnieć i przywołać utwór alternatywnej grupy Czerwone Gitary - „Dzień Jeden w Roku”:

*Jest taki dzień, bardzo ciepły choć grudniowy;
dzień, zwykły dzień, w którym gasną wszelkie
spory.
Jest taki dzień, w którym radość wita wszystkich,
dzień, który już każdy z nas zna od kołyski.*

*Niebo - ziemi, niebu - ziemia,
wszyscy - wszystkim ślą życzenia,
drzewa - ptakom, ptaki - drzewom,
tchnienie wiatru - płatkom śniegu.*

*Jest taki dzień tylko jeden raz do roku.
Dzień, zwykły dzień, który liczy się od zmroku.
Jest taki dzień, gdy jesteśmy wszyscy razem.
Dzień, piękny dzień dziś nam rok go składa
w darze.*

O polskich świątecznych przebojach napiszę w przyszłym roku, na kolejne Boże Narodzenie, bo warto im poświęcić odrębny artykuł. Jako fan radiowej Trójki, nie mogę jednak zapomnieć o „Przyjaciolach Karpia”, świątecznej piosence przygotowywanej co roku przez dziennikarzy i współpracowników redakcyjnych Programu III Polskiego Radia.

*Krok po kroku, krok po krocuku,
Najpiękniejsze w całym roczku,
Idą święta, idą święta.
Krok po kroku, krok po krocuku,
Najpiękniejsze w całym roczku,
Idą święta, idą święta.*

Źródła: histmag.org, tekstowo.pl, mp4.com.pl.

Śnieg

Śnieg to kryształki lodu o kształtach sześcioramiennych gwiazd, łączących się w płatki śniegu. Powstaje, gdy w chmurach para wodna krystalizuje się. Większość kryształków śniegu jest płaska i ma po sześć w przybliżeniu identycznych ramion. W zależności od temperatury, wilgotności i ciśnienia powietrza, powstają jednak również inne formy kryształków, takie jak kolumny, igły, płytki i grudki. Początkowo powstaje sześciokątny płaski kryształ o wielkości ułamka milimetra. Potem, w temperaturze między -1 a -3 °C oraz między -10 a -20 °C warunki sprzyjają osadzeniu się lodu na krawędziach i na kryształ wyrasta sześć ramion. W temperaturze między -5 a -10 °C oraz poniżej -20 °C częściej sprzyjają osadzeniu się lodu na powierzchniach, a wtedy kryształ rośnie w pionie i przyjmuje kształt igły. W przypadkowych miejscach igły rozpoczyna się krystalizacja nowej igły, tworzącej z wyjściową kąt 60° . Pozostałe kształty powstają, gdy w czasie wzrostu kryształu warunki zmieniają się w którąś stronę.

Kryształki śniegu są prawie idealnie symetryczne, choć większość ma łatwe do zauważenia nieregularności. Częściej przedstawia się te najbardziej symetryczne, ze względu na ich urodę. Pytanie dlaczego sześć niezależnie rosnących ramion kryształu przyjmuje identyczny kształt, a jednocześnie żadne dwa kryształki nie są identyczne? Ten fakt nie jest jeszcze wytłumaczony przez naukę. Wiadomo, iż proces rośnięcia jest bardzo wrażliwy na niewielkie zmiany temperatury i wilgotności. I od tego właśnie zależą minimalne odchylenia w ich wyglądzie. Każdy kryształek poruszając się wewnątrz chmury przechodzi przez unikalne zmiany tych czynników, dlatego kształt każdego jest inny.

Istnieje przekonanie, że nie ma dwóch identycznych płatków śniegu. Faktycznie w przypadku każdego makroskopowego obiektu jest niesłychanie mało prawdopodobne żeby istniały we Wszechświecie jego dwie kopie identyczne na poziomie molekularnym. W praktyce łatwość zauważania nawet niewielkich różnic w symetrycznej strukturze kryształków śniegu sprawia, że jest mało prawdopodobne znalezienie dwóch kryształków, dla których różnice nie byłyby widoczne gołym okiem.

Wśród rodzajów opadów śniegu, mamy: śnieżycę (obfite opady śniegu), zawieję (śnieżyca z silnym wiatrem), zamieć śnieżną

(zawieja porywająca śnieg leżący już na ziemi, ograniczająca poważnie widoczność), śnieg ziarnisty (bardzo małe, nieprzezroczyste ziarenka lodu o średnicy poniżej 1 mm), krupy śnieżne (kuliste bryłki o średnicy od 1 do 15 mm) oraz grad (bryłki lodu o średnicy powyżej 15 mm, często mogące zlepiać się ze sobą).

Cechy fizyczne naturalnego śniegu mogą być bardzo różne. Np. wilgotność śniegu padającego w Górach Skalistych Stanów Zjednoczonych może spadać do poziomu 3-5%, podczas gdy wilgotność śniegu w Alpach wynosi przeważnie ponad 15%. Śnieg sztuczny ma wilgotność ponad 35%.

Źródło: wikipedia.

Zima

Spadł już pierwszy śnieg, puszysty biały śnieg.

Utworzyły się czapy na drzewach i krzewach.

Pojadą kuligi z dzwoneczkami i pochodniami,

a my będziemy się cieszyć, kiedy będziecie z nami.

Dookoła cisza, a my mkniemy w siną dal, ze śpiewem. Gra muzyka.

Polesia czar, z bagien wstają opary, to piękny świat twój i mój.

Anna Wolska

GWIAZDKA

Jacek Juzew Ksanerytas

BOŻONARODZENIOWA

Wilk był w kłopotcie – co można dać Endiemu jeśli się nie ma pieniędzy.

Endi dał mu pieczyście – dzika, jego ulubioną, niedostępną dla normalnych wilków potrawę.

Tym bardziej wilk chciał dać coś szczególnego Endiemu. Ale nic nie wymyślił, więc tylko rzucił się na niego i lizał Endiego po twarzy – jak wtedy, gdy Endi leżał bez życia raniony mocą złego czarnoksiężnika Igza.

*Prószy śnieżek
Prószy
W Wigilijny Wieczór*

*Gdzieś w małym domku
Drewnianym
Łamie się chleb
I Opłatek
Podaje barszcz
z uszkami
I karpia
Są życzenia
Jest tyle ciepła
Choć wokół
Zima*

*Prószy śnieżek
Prószy
W Wigilijny Wieczór*

Jacek Juzew Ksanerytas

Złote Myśli

Święta są rajem w Niebie i na Ziemi.

Święta są czasem radości serc.

Święta się pamięta.

Święta pokazują jak piękne jest życie.

Perła

Z ŻYCIA DOMU

Kalendarium opracowały:
D. Najder, B. Słowakiewicz

W ostatnim tegorocznym numerze, jak nakazuje nam nasza redakcyjna tradycja, przedstawiamy kalendarium najciekawszych wydarzeń z całego roku, w których uczestniczyliśmy. Zachęcamy Was do wspomnień.

TEATR

Nasza grupa teatralna „Teatr Wyobraźni”, która działa już od 18 lat, pracowała w tym roku bardzo intensywnie. Przygotowała nowe przedstawienie „Krokodyl-artysta” (o przedstawieniu krótko pisze na następnej stronie Bożena Florek, a szerzej opisywała je w numerze 49). Grupa przygotowywała też tradycyjne jasełka.

09.01 Grupa teatralna „Teatr Wyobraźni” wystawiła w naszym Domu tegoroczne jasełka pt. „Jasełkada 2012”. Próby odbywały się przez ponad dwa miesiące, zostały przygotowane piękne kostiumy. Przedstawienie zostało pokazane w sali bilardowej i przyjęte bardzo ciepło przez zgromadzoną widownię (o styczniowych jasełkach, jak i o tych przygotowywanych obecnie, pisze w tym numerze Bożena Florek).

12.01 Po raz drugi grupa wystąpiła z jasełkami, tym razem w Młodzieżowym Domu Kultury im. A. Bursy na Osiedlu Tysiąclecia. Wystąpił również Tomasz Hellner, który śpiewał kolędy (o występie pisze poniżej Mirek Konieczny).

30.01 Grupa wystawiła jasełka po raz trzeci, tym razem w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych przy Al. Słowackiego.

Relacja z Jasełek w MDK

Zostałem dzisiaj zbudzony o pół do siódmej. Po wcześniejszym śniadaniu, naszym peugeotem wyruszyliśmy do MDK na osiedlu Tysiąclecia w Nowej Hucie, gdzie miały zostać wystawione Jasełka. Po dojechaniu na miejsce weszliśmy do Sali MDK, gdzie zaczęto rozstawianie dekoracji, a aktorzy przebierali się w kostiumy. Najbardziej podobała mi się pani Marzenka – jako diabeł z jednym rogiem, jak na filmie A. Kurosawy „Sny”. Gdy wszyscy byli już na swoich miejscach, wpuszczono na salę widzów, czyli młodzież z XXI LO. Spektakl odbywał się w konwencji non violence, bo nawet żona króla Heroda uratowała go od śmierci, a nasze diabły były dobrotliwe raczej niż złe, za lepienie pierogów gospodyni dała im jeść, bo nie miały w ustach nic od tysiąca lat. Najbardziej profesjonalnym aktorem okazał się pan Bolek, bo nie dość, że śpiewał najgłośniej wszystkie kolędy, które były wplecione w spektakl, to na koniec złożył takie góralskie życzenia, że wszyscy byli zadziwieni. Mnie najbardziej podobali się nasi pastuszkowie, którzy wywoływali wybuchy śmiechu u publiczności. No a jak ta młoda widownia była pełna energii, przekonałem się gdy podłoga, na której przyśrubowane były fotele cały czas drżała i chodziła w posadach. Ale prawdziwą gwiazdą okazał się Tomek, który na koniec zaśpiewał z akompaniamentem gitary pana Arka kolędy w pełnej wersji. Publiczność szalała i na bis wywołała oczywiście piosenkę „Kapłani królowie poszli do świątyni” i jeszcze jedną, które znała z poprzednich koncertów Tomka, cały czas klaszcząc i tupiąc z radości. Po tym występie zakończono część artystyczną i udaliśmy się na mały poczęstunek. A potem wsiadłem do naszego busa i zajechaliśmy pod nasz DPS. Po zjedzeniu obiadu ułożyłem się do snu, bo ten dzień przyniósł mi wiele wrażeń i zbudziłem się dopiero o 20, kiedy to już w pieleszach zacząłem pisać tę relację.

Mirosław Konieczny

„Krokodyl – artysta”

Przedstawienie ma rozbudowaną akcję i jest niepowtarzalnym awangardowym kabaretem satyrycznym, w którym aktorzy nie muszą szyć scenariusza i mogą improwizować dialogi. Opowiada o tym, jak trudno żyje się artystom we współczesnym świecie, w którym głównym celem staje się praca zarobkowa, a sztuka zostaje zepchnięta na drugi plan. Artysta jest postrzegany jako darmozjad - „Krokodyl”, który całymi dniami oddaje się zabawie, jedzeniu i picciu.

I tak pojawia się muzyk, który mówi, że wszyscy mu radzą, aby znalazł sobie porządną pracę, a on potrafi tylko grać na gitarze i śpiewać. Jest też para artystów plastyków, tancerka i inni artyści, a wszyscy oni to poszukiwany „Krokodyl”. Na koniec padają ważne słowa, że patrząc na wszystkich obecnych można zauważyć, że każdy jest pożyteczny i potrzebny dla wszechświata, i gdyby zginęła chociaż jedna istota ludzka, byłaby to ogromna strata dla wszystkich. Dlatego wszyscy powinni się trzymać razem, ze swoimi wadami i zaletami, kłócić się i godzić, lecz pozostawać w przyjaźni.

Bożena Florek

18.04 Grupa teatralna wystąpiła po raz pierwszy z nowym przedstawieniem „Krokodyl-artysta” podczas X Przeglądu Teatralno-Muzycznego o Buławę Lajkonika, który odbywał się w Domu Kultury im. Jordana przy ul. Krupniczej.

24.05 Przedstawienie „Krokodyl” zostało pokazane po raz kolejny, tym razem w naszym Domu na spotkaniu z okazji Dnia Matki.

25.05 Byliśmy na otwarciu XIII Tygodnia Osób Niepełnosprawnych „Kocham Kraków z Wzajemnością” w Rynku Głównym, podczas którego ogłoszono wyniki konkursu o „Buławę Lajkonika”, nasza grupa teatralna zdobyła Średnią Buławę.

05.06 Grupa teatralna wystąpiła po raz trzeci z przedstawieniem „Krokodyl”, tym razem w Domu Kultury im. A. Bursy na Osiedlu Tysiąclecia, gdzie wcześniej przedstawiała jasełka. Przed zgromadzoną publicznością i tym razem wystąpił także Tomasz Hellner, który zaprezentował własne utwory.

10.10 „Teatr Wyobraźni” wystąpił z tegorocznym przedstawieniem w ramach Krakowskich Spotkań Artystycznych „GAUDIUM 2012” organizowanych rokrocznie przez Stowarzyszenie Pomocy Socjalnej Gaudium et Spes.

14.11 Byliśmy w Nowohuckim Centrum Kultury na Koncercie Finałowym Festiwalu „GAUDIUM”. W programie, obok Koncertu Laureatów, były m.in. występ zespołów i par tanecznych, wręczenie nagród i wyróżnień w konkursach plastycznym, scenicznym i tanecznym. Nasza grupa otrzymała wyróżnienie, a w nagrodę otrzymaliśmy dyplom i pięknego anioła.

Tak jak w poprzednich latach, regularnie bywaliśmy na ciekawych spektaklach i imprezach kulturalnych, które odbywały się w naszym mieście, między innymi w ramach XIII Tygodnia Osób Niepełnosprawnych „Kocham Kraków z wzajemnością”, który odbywał się od 25 do 31 maja (o *Tygodniu pisała w numerze 49 Bożena Florek*).

14.02 Byliśmy w Centrum Sztuki Współczesnej Solvay na sztuce Moliera „Lekarz mimo woli” w wykonaniu Teatru M.I.S.T. Teatr ten jest zaliczany do krakowskich scen alternatywnych, istnieje od roku 1994, a jego założycielem jest Stanisław Michno - aktor i reżyser (o *spektaklu pisał w numerze 48 Mirosław Konieczny*).

29.04 Wybraliśmy się do Teatru Starego na sztukę „Mewa” Antoniego Czechowa.

07.05 Po raz kolejny byliśmy w Centrum Sztuki Współczesnej Solvay na sztuce w wykonaniu Teatru M.I.S.T., tym razem była to sztuka „Ten fantastyczny burdel”, która opowiada o zakłamaniu świata z jednej strony, a z drugiej o nadziei, że w człowieku jest także miłość, która zmienia świat na lepsze (o *spektaklu pisał w numerze 49. Mirosław Konieczny*).

25.05 Byliśmy w Teatrze im. J. Słowackiego (Scena Miniatura) na sztuce „Witkacy – jedyne wyjście”. Inspiracją do spektaklu, który mieliśmy okazję zobaczyć, stała się niedokończona powieść Witkiewicza „Jedyne wyjście”.

28.05 W ramach XIII Tygodnia Osób Niepełnosprawnych wybraliśmy się do Teatru Bagatela na gościnny spektakl „Do dna” w wykonaniu Teatru im. A. Mickiewicza z Częstochowy. Był to spektakl muzyczny na podstawie dwóch jednoaktówek „Cinzano” i „Urodziny Smirnowej”. W spektaklu wykorzystano songi Agnieszki Osieckiej.

MUZYKA

Zawsze bardzo chętnie spędzamy czas na obcowaniu z muzyką, która daje nam wiele radości. Sami organizujemy spotkania z piosenką, gdzie gramy i śpiewamy, chętnie też uczestniczymy w koncertach muzyki lekkiej i poważnej.

28.01 Wysłuchaliśmy koncertu chóru „Albertinum”, który działa przy parafii Św. Brata Alberta w Nowej Hucie. Na koncert zaprosił nas zaprzyjaźniony sąsiadujący Dom przy Łanowej 39.

18.03 Wybraliśmy się do MDK „Na Kozłówce” na koncert zatytułowany „Powitanie wiosny z operetką”. Zostały zaprezentowane znane utwory, m.in. „Gdybym był bogaty” z musicalu „Skrzypek na dachu”, czy „Niezapomniana melodia”.

31.05 W ramach Tygodnia Osób Niepełnosprawnych „Kocham Kraków z wzajemnością” uczestniczyliśmy w warsztatach bębniarskich „Rytm miasta”, organizowanych przez „Republikę Marzeń” Fundacji Anny Dymnej. Warsztaty odbyły się w Parku Jordana w Krakowie, podczas zajęć mieliśmy możliwość zapoznania się z technikami wydobywania dźwięków z oryginalnych instrumentów perkusyjnych: djembe, conga, bongosy, cajon, darbuka.

09.06 Byliśmy w Rynku Głównym w Krakowie na koncercie finałowym 8. edycji Festiwalu Zaczarowanej Piosenki im. Marka Grechuty. Organizatorem Festiwalu jest Fundacja Anny Dymnej „Mimo Wszystko”. Honorowy Patronat nad festiwalem sprawowała Pani Prezydentowa Anna Komorowska.

14.10 Wybraliśmy się do Dworu Czeczów na koncert „Polska i amerykańska muzyka rozrywkowa”. Wystąpił zespół wokalny „Interdum”, który zaprezentował polskie i amerykańskie standardy muzyki rozrywkowej oraz szlagiery ze znanych musicali.

„Republika Marzeń” Fundacji Anny Dymnej
zaprasza
do udziału w jednodniowych
warsztatach bębniarskich
Warsztaty odbędą się **31 maja 2012**
w Parku Jordana
w godz. **9.00 - 14.00**
Koncert grupy warsztatowej
31 maja 2012
w Parku Jordana podczas festynu w ramach
XIII Tygodnia Osób Niepełnosprawnych
„Kocham Kraków z Wzajemnością”

SPOTKANIA, ZABAWY I PIKNIKI

Tradycyjnie w ciągu roku organizowaliśmy okolicznościowe spotkania, bawiliśmy się na wielu zabawach i piknikach, nie tylko w naszym Domu, ale także poza nim, często na zaproszenie zaprzyjaźnionych Domów i instytucji. Jak co roku też do późna bawiliśmy się na naszym tradycyjnym Pikniku u Jawora.

05.01 Tak jak po inne lata, wybraliśmy się na spotkanie integracyjne do Książnic Wielkich. Uczestniczyliśmy we Mszy Świętej, po której odbył się poczęstunek, były występy dzieci, kalambury, a na koniec tańce.

07.01 Odbyła się pierwsza w tym roku zabawa karnawałowa w naszym Domu, została zorganizowana w Sali Bilardowej.

12.01 Bawiliśmy się na kolejnej zabawie karnawałowej. Oprócz tańców, były też konkursy i poczęstunek.

19.01 Została zorganizowana kolejna zabawa karnawałowa.

20.01 Tym razem bawiliśmy się na zabawie z okazji Dnia Babci i Dziadka.

25.01 Zostaliśmy zaproszeni na zabawę przez zaprzyjaźniony Dom w Mszanie Dolnej.

26.01 Karnawał obfitował w zabawy! Po raz kolejny bawiliśmy się w Sali Bilardowej.

08.02 Zostaliśmy zaproszeni na zabawę do zaprzyjaźnionego Domu na ul. Nowaczyńskiego.

14.02 Świątowaliśmy Dzień Zakochanych, najpierw na uroczystym spotkaniu w kawiarence czytaliśmy wiersze o miłości i dedykacje z symbolicznych serc, a po spotkaniu można też było potańczyć na walentynkowej zabawie.

16.02 Bawiliśmy się na zabawie zorganizowanej z okazji Tłustego Czwartku, oczywiście nie zabrakło również pączków.

21.02 Karnawał zakończyliśmy huczną zabawą ostatekową w Sali Bilardowej.

08.03 Kolejny raz spotkaliśmy się w kawiarence, tym razem uroczystie obchodziliśmy Dzień Kobiet. Na początku spotkania wysłuchaliśmy recytalu Tomka Hellnera, który zaprezentował własne utwory. Słuchaliśmy także pięknych wierszy Stanisława Skoczka, został także odczytany fragment Modlitwy z Dzienniczka Siostry Faustyny.

24.05 Odbyło się kolejne uroczyste spotkanie, tym razem z okazji Dnia Matki. Dla zebranych gości wystąpili: grupa teatralna, a także soliści Tomek Hellner i Dominika Formicka (*o spotkaniu pisał w numerze 49 Mirek Konieczny*).

31.05 Uczestniczyliśmy w imprezie z okazji Dnia Dziecka, która odbyła się w Parku Jordana. Impreza pod hasłem „Integracyjny Dzień Dziecka” została zorganizowana przez Fundację Aktywne Dzieciaki im. doktora Henryka Jordana, przygotowano mnóstwo atrakcji, były też występy sceniczne.

31.05 Także tego dnia, korzystając z zaproszenia Środowiskowego Domu Samopomocy, bawiliśmy się na Pikniku Integracyjnym w Zagórzanach. Organizatorzy pikniku zapewnili wiele atrakcji, konkursów, oraz smaczny poczęstunek. Największą atrakcją dla uczestników zawodów okazała się jazda samochodem terenowym.

13.06 Zostaliśmy zaproszeni na kolejny piknik, tym razem do Więckowic. Piknik został zorganizowany z okazji VIII Powiatowego Dnia Seniora przez DPS w Więckowicach. W programie pikniku były występy, pokaz udzielania pierwszej pomocy, możliwość przejażdżki bryczką czy jazdy konnej, rozegrano także mecz piłki nożnej.

21.06 Na zaproszenie Domu Kultury Podgórze i Rady Dzielnicy XIII byliśmy na Pikniku Integracyjnym w Parku Bednarskiego. Były zabawy i konkursy przygotowane przez dzieci i młodzież ze szkół krakowskich.

21.06 Tego samego dnia bawiliśmy się także na „Pikniku Świętojańskim”, na który zostaliśmy zaproszeni przez DPS przy ul. Kluzeka. W programie były m.in.: występy artystyczne, koncerty, pokazy, zabawa taneczna, grill oraz turniej gier sportowych.

27.06 Z okazji „Dnia Mieszkańca” zostaliśmy zaproszeni na piknik do Domu na ul. Nowaczyńskiego. Zaproszonych gości powitał król, były konkursy, pokaz tańca irlandzkiego oraz możliwość przejażdżki bryczką.

06.09 W naszym Domu odbył się XI „Piknik u Jawora”, w tym roku pod hasłem: „Piknik u Jawora z pieśnią na ustach” (o pikniku pisała w numerze 50 Bożena Florek).

19.09 Już po raz kolejny w tym roku byliśmy na pikniku w Książnicach Wielkich.

20.09 Brałszy udział w XI Spotkaniu Integracyjnym pod hasłem „Dzień spełnionych marzeń” w Domu Pomocy Społecznej w Łyszkowicach. Piknik został zorganizowany przez Stowarzyszenie „Pomocna dłoń”. Obejrzeliśmy wspaniały występ dzieci ze szkoły podstawowej, które przedstawiły inscenizację o dawnych zwyczajach w rodzinie wiejskiej, był także pokaz tańca towarzyskiego oraz zabawa taneczna.

13.10 Odbyła się zabawa taneczna zorganizowana w budynku 43E.

08.11 W kawiarence odbyło się spotkanie poetyckie „Jesienna zaduma”. Czytaliśmy wiersze o tematyce jesiennej, z recitalem wystąpiła także Dominika Formicka.

29.11 Jak co roku o tej porze bawiliśmy się na zabawie andrzejkowej, były tańce i tradycyjne wróżby (o Andrzejkach pisze obok Bożena Florek).

31.12 W tę szczególną noc będziemy się bawić na szampańskiej zabawie sylwestrowej!

Andrzejki 2012

29 listopada w naszym Domu odbyła się zabawa andrzejkowa. Podstawą naszego wieczoru andrzejkowego są przede wszystkim wróżby – to doskonała okazja do poznania swojej przyszłości – „Dziś cień wosku ci ukáže, co ci życie niesie w darze”. Ta tradycyjna wróżba lania wosku, której nie mogło zabraknąć, była poprzedzona innymi wróżbami, które przeplatane były tańcami. Zabawę rozpoczęły panie terapeutki, ubrane na tę okazję w zielone peleryny i czapki szpiczaste na głowach. Także niektórzy z przybyłych uczestników zabawy mieli oryginalne, dowcipne nakrycia głowy.

Pierwszą wróżbą było losowanie cyfr, i tak: cyfra 1 oznaczała rozpoczęcie ważnego zadania; 2 – wspaniały sukces; 3 – dzięki jakiemuś zbiegowi okoliczności spełni się któreś z twoich marzeń; 4 – poznasz nową osobę; 5 – osiągniesz to, co zaplanowałaś; 6 – już możesz się cieszyć, szczęście jest za progiem; 7 – spotka cię coś przyjemnego; 8 – możesz liczyć na długotrwały uśmiech losu. Po tej wróżbie nastąpiła dalsza zabawa taneczna w parach

lub w kółeczku. Dużą popularnością, jak zawsze, cieszyły się piosenki biesiadne.

Potem nastąpiła przerwa w tańcach na kolejną wróżbę. Uczestnicy losowali przedmioty, a każdy z wylosowanych przedmiotów coś symbolizował. I tak korona oznaczała, że w przyszłości będziesz ważną osobą lub obejmiesz ważne stanowisko; serce – wróży miłość i szczęście rodzinne; moneta – dostatnie życie, sukces w interesach; gwiazda – kariera aktorska lub piosenkarska, powodzenie w życiu zawodowym; statek – wróży wielką podróż i wspaniałe przygody; słońce – wiele radości w nadchodzącym roku; cebula – na przekór – mało łez; chleb – dostatnie życie, chociaż nie samym chlebem żyje człowiek.

I znów bawiliśmy się, jedni w parach, inni w kółeczku. Po kilku tańcach nastąpiła kolejna wróżba, tym razem losowanie kolorów: kolor biały oznaczał czyste sumienie; kolor niebieski – niewinność; kolor zielony – nadzieję na lepsze jutro; kolor czerwony – dużą liczbę nowych przyjaciół; czarny – na przekór oznaczał radość; różowy – dużo żartów; żółty – zazdrość; fioletowy – oczekiwanie na szczęśliwe wydarzenie.

Ostatnią wróżbą tego czarującego wieczoru, na którą wszyscy czekaliśmy, było lanie różowego wosku przez dziurkę od klucza na zimną wodę, a następnie odgadywanie cienia figury woskowej na oświetlonym ekranie. I tu wszyscy dali upust fantazji i wyobraźni. Jedni mówili, że cień woskowej figury oznacza zwierzę, inni, że kwiaty, jeszcze inni, że postać ludzką lub posąg figury świętej. Zabawa przebiegała w bezstresowej, satyrycznej atmosferze.

Dziękujemy za słodki poczęstunek, a wszystkim organizatorom składamy stokrotne dzięki za tak wspaniałe urozmaicenie nam codzienności, a wszyscy, którzy nie uczestniczyli w tym wieczorze wróżb i magii niech żałują, że nie poznali przyszłości i nie sprawdzili swoich predyspozycji i poczucia humoru.

Bożena Florek

TWÓRCZOŚĆ WŁASNA

Rozkwita nasza twórczość artystyczna! Oprócz przedstawień o wieloletniej tradycji, powstają też prace plastyczne i literackie. Oprócz stałych warsztatów plastycznych, przez całe lato były organizowane plenery malarskie pod gołym niebem. Powstało wiele ciekawych prac, niektóre z nich prezentowaliśmy w poprzednich numerach. Nasze prace plastyczne brały też udział w różnych konkursach.

25.05 Wzięliśmy udział w plenerze malarskim „Pod niebem Krakowa” w ramach Tygodnia Osób Niepełnosprawnych, plener został zorganizowany przez Fundację Sztuki Osób Niepełnosprawnych.

11.06 Odbyły się pierwsze z cyklu warsztatów artystycznych organizowanych przed budynkiem, z tej okazji została zorganizowana zabawa taneczna. Przez całe lato dwa razy w tygodniu odbywały się warsztaty teatralno-muzyczno-plastyczne, odbywały się także zajęcia terapeutyczne z wolontariuszką.

16.07 Odwiedziliśmy Warsztaty Terapii Zajęciowej przy ul. Królowej Jadwigi. Warsztaty zostały założone w 1997 roku, od 2001 prowadzone są przez Stowarzyszenie Pomocy Socjalnej „Gaudium et Spes” w Krakowie. Podczas naszej wizyty mieliśmy możliwość wykonania prac z gliny, a także biżuterii z koralików.

14.09 Uczestniczyliśmy w warsztatach zorganizowanych przez Fundację „Mimo Wszystko” Anny Dymnej. Warsztaty rozpoczęły się grą plenerową pod hasłem: „Siódme dzieło Krakowa” (*o warsztatach pisał w numerze 50. Wojciech Wierzbicki*).

09.11 W ramach obchodów Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej wzięliśmy udział w Małopolskim Konkursie dla Dzieci, Młodzieży i Seniorów pod hasłem „Pasja łączy pokolenia”. Organizatorem konkursu był Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie. Odwiedziły nas dzieci ze szkoły podstawowej, z którymi wspólnie wykonaliśmy pracę plastyczną techniką kolażu.

WYJŚCIA I WYCIECZKI

Przez cały rok chętnie braliśmy udział w spacerach, wyjściach i wycieczkach. Mieliśmy okazję zobaczyć wiele ciekawych miejsc, a także odwiedzić muzea i wystawy. Wiele z tych atrakcji zapewнили nam organizatorzy Tygodnia Osób Niepełnosprawnych „Kocham Kraków z wzajemnością”, który odbywał się już po raz trzynasty w dniach 25 do 31 maja (o Tygodniu pisała w numerze 49 Bożena Florek).

13.01 Wybraliśmy się na spacer do Rynku Głównego.

20.02 Spacer na Rynek Główny spodobał nam się tak bardzo, że chętnie go powtórzyliśmy.

05.03 Zorganizowaliśmy grupowe wyjście nad Wisłę.

07.03 Po raz kolejny byliśmy na spacerze na Rynku Głównym.

21.03 Na powitanie wiosny odbyło się tradycyjne Topienie Marzanny nad Bagrami. Oprócz Marzanny symbolicznie utopiliśmy również zimowe smutki i troski – wrzuciliśmy do wody worek z karteczkami, na których były wypisane.

21.04 Wybraliśmy się do Rynku na kawę i ciastko.

22.05 Byliśmy na wiosennym spacerze na Kopcu Krakusa, który znajduje się na prawym brzegu Wisły w dzielnicy Podgórze.

Topienie Marzanny

25.05 Wzięliśmy udział w otwarciu XIII Tygodnia Osób Niepełnosprawnych „Kocham Kraków z Wzajemnością” w Rynku Głównym, podczas którego ogłoszono wyniki konkursu o „Buławę Lajkonika”, był również plener malarski, gry i zabawy, a także zawody wspinaczkowe.

29.05 Byliśmy w Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, gdzie obejrzelśmy wystawę prac Leona Wyczółkowskiego.

30.05 Zwiedzaliśmy Podziemia Rynku Głównego. To oddział Muzeum Historycznego Miasta Krakowa znajdujący się pod płytą Rynku.

30.05 Tego dnia inna grupa wybrała się do Ogrodu Botanicznego.

04.06 Byliśmy na całodniowej wycieczce w Puszczy Niepołomickiej, gdzie znajduje się Ośrodek Hodowli Żubrów.

Ogród Botaniczny

Podziemia Rynku

19.06 Została zorganizowana wycieczka do krakowskiego ZOO i na Kopiec Kościuszki. Pogoda dopisała, podziwiliśmy piękne kolorowe ptaki, figlarne małpki, małe i duże drapieżne koty, brodzące w wodzie hipopotamy, konie, kozy i olbrzymie słonie.

29.10 Odbyła się całodniowa wycieczka do Pszczyny, odwiedziliśmy także Ośrodek Edukacji ekologicznej „Pszczynskie żubry” w Jankowicach (o wycieczce piszą poniżej *Bożena Florek i Lidia Wąsik*).

Wycieczka do Pszczyny

29 października pojechaliśmy autokarem na wycieczkę do Pszczyny. Pogoda była zimowa, ponieważ w niedzielę w nocy spadł pierwszy śnieg.

Wycieczka składała się z dwóch części: pierwsza to zwiedzanie zamku w Pszczynie oraz druga część to podziwianie żubrów w rezerwacie w Jankowicach.

Według klasyfikacji budowli zamki w Pszczynie zajmuje szóste miejsce po Wawelu, Zamku Królewskim w Warszawie, Wilanowie, Łazienkach i Łańcucie.

Udokumentowane początki murowanego, obronnego zamku pszczyńskiego sięgają I połowy XV wieku. W czasach Heleny Korybutówny (1424-1449) zamek gotycki był potężną budowlą czworoboczną, składającą się z dwóch budynków z wieżami, połączonych murami, a całość chroniły wał ziemny i fosa. Na przełomie XV/XVI w. dobrami pszczyńskimi władali książęta cieszyńscy. W 1517 roku Kazimierz II, książę cieszyński, dobra sprzedał możnowładcy węgierskiemu Aleksemu Turzo, co zakończyło okres panowania Piastów na ziemi pszczyńskiej. Utworzone zostało Wolne Państwo Stanowe, a Pszczyna stała się jego stolicą. W roku 1548 państwo pszczyńskie kupił biskup wrocławski Baltazar Promnitz, który w czasach Reformacji rezydował w Nysie. Lata panowania Promnitzów (1548-1765) to okres przekształcania gotyckiej budowli obronnej w reprezentacyjną rezydencję renesansową. Po 1737 roku nastąpiła przebudowa i rozbudowa zamku w trójskrzydłowy pałac barokowy. Kolejni właściciele Pszczyny, książęta Anhalt-Köthen-Pless, przekształcili przyzamykowy zwierzyniec w park i wzniesli kolejne budowle ogrodowe. Po wygaśnięciu książęcej linii Anhaltów Köthen-Pless, dobra przejął Hans Heinrich X, hrabia von Hochberg z Książa na Dolnym Śląsku, który w 1850 roku otrzymał tytuł księcia von Pless. Jego syn książę Hans Heinrich XI, który najdłużej panował na zamku (1855-1907), dokonał ostatniej przebudowy rezydencji w Pszczynie, nadając obecny kształt samemu zamkowi, jak i rozległemu założeniu ogrodowo-krajobrazowemu sięgającemu aż do zameczku myśliwskiego Promnice pod Tychami. Przebudowy dokonano na podstawie projektu wybitnego architekta francuskiego Aleksandra Hipolita Destailleura. Elewacje dwupiętrowego zamku, założonego na planie podkowy, otrzymały kostium architektury francuskiej XVII wieku. Od strony miasta dobudowano westybul z trzybiegową klatką schodową i monumentalną salą jadalną (mieszczącą stół i 32 krzesła) z dwoma XIX-wiecznymi ogromnymi lustrami. W tym czasie Pszczyna odwiedzana była przez królów pruskich, niemieckich cesarzy oraz ich królewskich gości z całej Europy.

W latach 1914-1917 zamek pszczyński odegrał znaczącą rolę, będąc cesarską Główną Kwaterą i siedzibą sztabu wojsk niemieckich. Po plebiscycie w roku 1922 Pszczynę włączono do odrodzonego Państwa Polskiego. Po wkroczeniu Armii Czerwonej do Pszczyny w lutym 1945 roku w zamku umieszczono szpital. Na szczęście w czasie działań wojennych zamek jak i jego wyposażenie nie ucierpiało i nie zostało rozkradzione, ocalały także olbrzymie kryształowe lustra.

Krótko po wojnie, 9 maja 1946 podwoje zamku pszczyńskiego otwarto dla publiczności. Początki były skromne - ekspozycja znalazła swoje miejsce jedynie w kilku pomieszczeniach. W Muzeum zachowało się około 80% oryginalnego wyposażenia wnętrz z przełomu wieków XIX/XX. W ostatniej dekadzie XX w. przeprowadzono prace konserwatorskie, a w oparciu o zachowaną ikonografię i archiwalne spisy inwentarzowe przywrócono dawne funkcje oraz aranżacje wnętrz odkrywając oryginalne kolory i złocenia.

Zamek zwiedzaliśmy bez przewodnika, lecz ustawione tablice z napisami objaśniały wyposażenie wnętrz salonów, gabinetów i sypialni. Ostatnimi właścicielami zamku była rodzina Hochberg z Księcia, obecny wygląd zamek zawdzięcza przebudowie z lat 1870-1876 roku. Korytarz zachodni przed apartamentem cesarza Wilhelma II eksponuje fotele myśliwskie oraz meble-ławę i stoliki. Schody Paradne prowadzą na reprezentacyjne I piętro. Dekoracje nawiązują do tradycji rodziny von Hochberg, do której należała również księżna Daisy von Pless przedstawiona na kilku portretach, żona księcia Jana Henryka XI. W dobrym stanie zachowało się wyposażenie sypialni z kominem, łazienka i łóżko z baldachimem na kręconych kolumnach.

Sala Lustrzana jest wyposażona w dwa olbrzymie lustra znajdujące się na przeciwległych ścianach, jest nakryta sklepieniem z malowanym niebem i czterema porami roku. Odbývają się tu koncerty muzyki kameralnej. Sypialnia Żółta to sypialnia damska, należąca do małżonki księcia. Podziwialiśmy reprezentacyjny Salon Wielki o ścianach wyłożonych boazerią i obrazami malarzy z XVIII wieku. Dalej znajduje się Przedpokój Myśliwski nakryty sklepieniem kolebkowym z lunetami, którego ściany ozdabiają trofea myśliwskie, odzwierciedlające pasję pana domu. Następnie znajduje się Gabinet Księcia, w którym dekoracje sklepienia nawiązują do Renesansu. W Gabinetecie na biurku stoi telefon, a na ścianach wiszą portrety rodzinne oraz piękne żyrandole z kryształów, które dominują w większości pomieszczeń. Oglądaliśmy również bibliotekę, a wśród dzieł w niej zgromadzonych znajdowały się tezy Marcina Lutera, twórcy podwaliny protestantyzmu, z czasów Reformacji z 1517 roku. Były to tezy w liczbie 99, przybite na drzwiach kościoła w Norimberdze. W każdym ze zwiedzanych pomieszczeń znajdowały się kominki z marmuru, z metalu, a nawet z bukszpanu, nie tylko w oglądanych salonach, sypialniach, lecz również w pozostałych apartamentach.

Po zwiedzeniu Muzeum Zamkowego w Pszczynie pojechaliśmy do rezerwatu żubrów w Jankowicach. Po dotarciu na miejsce, w ciepłym pomieszczeniu zjedliśmy posiłek i napiliśmy się ciepłej herbaty i kawy. Potem obejrzeliliśmy film o żubrach – największych ssakach polskich znajdujących się w miejscowym rezerwacie. Najwięcej żubrów w Polsce znajduje się w Puszczy Białowieskiej. Od pani komentującej film dowiedzieliśmy się, że to car Aleksander II wymienił miejscowe jelenie na żubry, żyjące obecnie w rezerwacie na powierzchni 70 hektarów. Żubry żyją przeważnie dwadzieścia lat, a ciąża trwa dziewięć miesięcy. Był okres – po I wojnie światowej, że żubry były gatunkiem wygasającym na tym terytorium. Jednak sprowadzono nowe gatunki z Białowieży i po rozmnożeniu jest ich już kilkadziesiąt. Żubry z Białowieży mają nazwy rozpoczynające się od liter: PL np.: Platon, a żubry z Jankowic mają nazwy rozpoczynające się na litery PO, np.: populacja.

Żubry odżywiane są zbożem: pszenicą, jęczmieniem, owsem, a także warzywami, głównie są to marchew i buraki. W miesiącach ciepłych żubry odżywiają się specjalnie posianą trawą, wśród której najwięcej białka dostarczają koniczyna i jaskier. Żubry są więc gatunkiem uprzywilejowanym, ponieważ wiele gatunków zwierząt wymiera, a jednak nie tworzy się dla nich specjalnych rezerwatów. Zarówno wiele gatunków flory, jak i fauny znajduje się pod ochroną i nawet współczesna cywilizacja nie może ich zniszczyć. Cieszymy się, że na polskiej ziemi mamy takie piękne krajobrazy, urozmaicone roślinnością i zwierzętami, czyli niezapomnianą przyrodę i środowisko naturalne.

Dziękujemy wszystkim osobom, które przyczyniły się do zorganizowania tej wspaniałej wycieczki, a także za bezpieczną jazdę. Dzięki wycieczce zaliczyliśmy nowe wrażenia i poznaliśmy nowy zakątek ziemi ojczy-
stej, gdzie powracać każdy chce.

Bożena Florek, Lidia Wąsik

MSZE I PIELGRZYMKI

Jak co roku, uczestniczyliśmy w wielu uroczystych mszach świętych i pielgrzymkach, które przyniosły nam wiele duchowych przeżyć.

11.02 Uczestniczyliśmy w uroczystej Mszy Świętej z okazji XX Światowego Dnia Chorego w Sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Łagiewnikach. Obchodom przewodniczył metropolita krakowski ks. kard. Stanisław Dziwisz, który przypomniał postać bł. Jana Pawła II, który zawsze starał się być blisko człowieka cierpiącego i sam w swoim cierpieniu stał się dla chorych wzorem zjednoczenia z cierpiącym Chrystusem. Podczas Mszy św. księża udzielili sakramentu namaszczenia chorych (*o obchodach pisała w nr 48 Bożena Florek*).

24.05 Uczestniczyliśmy w IX Ogólnopolskiej Pielgrzymce Osób Niepełnosprawnych do Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach pod hasłem „Jesteśmy kościołem”.

21.09 Wzięliśmy udział w Pielgrzymce Chorych i Niepełnosprawnych, która odbyła się w oktawę uroczystości odpustowych w Sanktuarium Krzyża Świętego w Mogile. Mszę św. koncelebrowaną odprawił Jego Eminencja Ksiądz Franciszek Kardynał Macharski.

ŚWIĘTA, ŚWIĘTA...

Jak co roku zawsze z niecierpliwością oczekujemy Świąt i z radością dużo wcześniej rozpoczynamy świąteczne przygotowania. Wspólnie z terapeutami przygotowujemy wystrój Domu: na Wielkanoc stroimy go w kurczaki, zające i pisanki, a w grudniu ubieramy choinki, przygotowujemy świąteczne stroiki, wieszamy gałązki przystrojone w bombki i anioły. Nasze świąteczne prace prezentujemy też na świątecznych kiermaszach.

04.01 W kawiarence odbyło się radosne spotkanie z kolędą.

09.01 Grupa teatralna „Teatr Wyobraźni” wystawiła w naszym Domu tegoroczne jasełka pt. „Jasełkada 2012” (*o styczniowych jasełkach, jak i o tych przygotowywanych obecnie, pisze w tym numerze Bożena Florek*).

11.01 W naszym Domu odbyła się Kolęda, wspólnie z księdzem kapelanem i kolędnikami, którzy odwiedzali nasze pokoje, modliliśmy się i śpiewaliśmy kolędy.

12.01 Po raz drugi grupa teatralna wystąpiła z jasełkami, tym razem w Młodzieżowym Domu Kultury im. A. Bursy na Osiedlu Tysiąclecia. Wystąpił również Tomasz Hellner, który śpiewał kolędy (*o występie pisze w tym numerze Mirek Konieczny*).

25.01 Zostaliśmy zaproszeni do zaprzyjaźnionego Domu w Mszańce Dolnej na poświęczone spotkanie. Każdy z zaproszonych Domów przygotował potrawę wigilijną, naszą potrawą, a były to kluski z makiem, została wyróżniona. Wystąpił zespół góralski, który grał nie tylko kolędy ale także piosenki biesiadne.

25.01 Wybraliśmy się do Muzeum Historycznego Miasta Krakowa na wystawę Szopek krakowskich.

30.01 Nasza grupa teatralna po raz trzeci wystawiła jasełka, tym razem w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych przy Al. Słowackiego.

30.03 Wielkanocne prace wykonane przez mieszkańców sprzedawaliśmy podczas Targów Wielkanocnych na Rynku Głównym.

01.04 W Niedzielę Palmową uczestniczyliśmy we Mszy Świętej w Kościele OO. Franciszkanów. Po Mszy Świętej na krążgankach klasztornych odbył się konkurs palm wielkanocnych.

03.04 Na zaproszenie Prezydenta Miasta Krakowa uczestniczyliśmy w uroczystym Spotkaniu Świątecznym w NCK-u. Były serdeczne życzenia, poczęstunek i świąteczne paczki.

04.04 W Wielkim Tygodniu tradycyjnie bierzemy udział w uroczystych spotkaniach, na których dzielimy się święconym jajkiem i składamy sobie życzenia. Tego dnia w kawiarence odbyło się Spotkanie Świąteczne dla osób angażujących się w zajęcia terapeutyczne. Spotkanie odbyło się w bardzo miłej atmosferze, była piękna świąteczna dekoracja i kolędy, dzieliliśmy się jajkiem i składaliśmy sobie życzenia.

05.04 W Wielki Czwartek odbyły się uroczyste Spotkania Świąteczne z udziałem wszystkich mieszkańców, Dyrekcji, Kierownictwa i personelu Domu. Panowała świąteczna atmosfera, mieszkańcy i personel składali sobie życzenia i dzielili się święconym jajkiem.

06.12 W tym dniu odwiedził nas Święty Mikołaj, z tej okazji została zorganizowana impreza w kawiarence, a radością przyjęliśmy mikołajowe prezenty, był również słodki poczęstunek.

17.12 Nasze prace bożonarodzeniowe - kartki, choinki, anioły, stroiki świąteczne i wiele innych, zostały wystawione na kiermaszu świątecznym w MDK im. A. Bursy na Os. Tysiąclecia.

18.12 Zostaliśmy zaproszeni na uroczysty „Oplątek” z Prezydentem Miasta Krakowa do NCK.

20.12 Jak co roku, osoby zaangażowane w różne formy zajęć terapeutycznych, spotkają się na tradycyjnym „Oplątku” na terapii.

21.12 Tego dnia odbędzie się uroczyste Spotkanie Świąteczne, w którym uczestniczyć będą wszyscy mieszkańcy i personel. Jak co roku, z radością oczekujemy uroczystego spotkania, na którym będziemy sobie składać serdeczne życzenia.

WCZASY

W tym roku odpoczywaliśmy na dwóch, zorganizowanych o różnej porze, turnusach rehabilitacyjnych. Z obu wróciliśmy wypoczęci i pełni wrażeń.

12-26.06 Odbył się turnus rehabilitacyjny w Jaworzynce. Wczasy były bardzo udane, wróciliśmy bardzo zadowoleni, będziemy je długo wspominać (*o turnusie pisali w numerze 49 Marian Skoczylas i Wojciech Wierzbicki*).

03.09-17.09 Drugie w tym roku wczasy odbyły się w Sarbinowie. Oprócz spacerów nad morze korzystaliśmy z zabiegów rehabilitacyjnych (*o wczasach pisał w numerze 50 Mirek Konieczny*).

SPORT

Jak co roku uczestniczyliśmy w wielu imprezach i zawodach sportowych, podczas których mogliśmy się wykazać zręcznością i sprawnością, a także duchem rywalizacji. Także na co dzień staraliśmy się dbać o sprawność fizyczną - poza zajęciami rehabilitacyjnymi, z których korzystamy, chętnie urządzaliśmy na terenie Domu zawody świetlicowe, między innymi w tenisa stołowego.

05.03 Zostaliśmy zaproszeni na Turniej Warcabowy organizowany przez DPS przy ul. Helclów. Otrzymaliśmy dyplomy i nagrody.

29.03 Braлиśmy udział w corocznej imprezie sportowo-rekreacyjnej „Bieg po Złote Jajko”. Były gry i zabawy ruchowe, wśród nich: łowienie papierowych statków, rzucanie woreczkiem do wyznaczonego celu, dmuchanie piłeczki pingpongowej po wodzie. Każdy z uczestników otrzymał dyplom.

18.04 Uczestniczyliśmy w „IX Małopolskim Turnieju Gry w Remika”, który odbył się w Domu „Seniora Naftowca” przy ul. Kluzeka w Krakowie. Uczestnicy otrzymali pamiątkowe dyplomy.

15 i 22.05 Na zaproszenie Stowarzyszenia „Gaudium et Spes” braliśmy udział w VII Integracyjnym Turnieju Piłki Nożnej „Na zielonej murawie”, który odbył się na boisku K.S. Zwierzyniecki przy ul. Na Błonie w Krakowie.

25.05 Wzięliśmy udział w Turnieju Szachowym, który odbył się na Rynku Głównym pod hasłem „Myślę więc jestem”. Organizatorem był Krakowski Klub Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Niewidomych i Słabowidzących „Lajkonik”.

25.05 W Rynku Głównym w ramach Tygodnia Osób Niepełnosprawnych odbyły się VI Małopolskie Zawody Wspinaczkowe. Trzech mieszkańców naszego Domu brało udział w konkurencji freestyle, czyli w kategorii wspinania się stylem dowolnym. Każdemu z uczestników udało się wyjść na sam szczyt i dotknąć zawieszonego u góry dzwoneczka. Po zawodach wszyscy otrzymali wspaniałe medale i dyplomy potwierdzające uczestnictwo w zawodach.

13-15.06 Braлиśmy udział w Turnieju Międzynarodowej Ligi Piłki Nożnej Osób Niepełnosprawnych „SENI Cup”, który odbywał się w Czarnej koło Dębicy. XII edycja rozgrywek została w tym roku objęta Honorowym Patronatem Pani Joanny Muchy – Minister Sportu i Turystyki RP.

03-05.07 Nadal w ramach Turnieju „SENI Cup” braliśmy udział w finałowych rozgrywkach w Toruniu, gdzie odnieśliśmy zwycięstwo! (o Turnieju pisaliśmy w numerze 50).

25.07 Wybraliśmy się do Parku Jordana, gdzie każdy mógł zaprezentować swoje umiejętności sportowe i zaimitowanie do ćwiczeń. Nie zabrakło gry w koszykówkę, piłkę nożną czy badmintona. Ciekawostką było zwiedzanie Stadionu Wisły, po zakamarkach którego oprowadzał nas słynny w latach 70. piłkarz, znany z występów w legendarnej drużynie Kazimierza Górskiego, zdobywca 3. miejsca na Mundialu w 1974 roku, obecny kierownik obiektu sportowego Wisła Kraków, Pan Adam Musiał.

Stadion Wisły

Park Jordana

Spotkanie ze zwycięzcami „SENI Cup”

Olimpiada Ogródowa

27.07 W kawiarence odbyło się spotkanie Dyrekcji ze zwycięzcami „SENI Cup”. Reprezentanci naszego Domu zajęli I miejsce w rozgrywkach Międzynarodowej Ligi. Za swój świetny występ zostali nagrodzeni pamiątkowymi pucharami i medalami.

24.08 Odbył się Turniej Piłki Nożnej na Stadionie Płaszowianka. W rozgrywkach brały udział cztery drużyny, oprócz reprezentantów naszego Domu byli również mieszkańcy z Łyszkowic, Białki Tatrzańskiej oraz Czernej. Nasza drużyna zajęła trzecie miejsce. W nagrodę otrzymaliśmy puchar i dyplom.

05.09 Uczestniczyliśmy w „Integracyjnej Spartakiadzie Sportowej” zorganizowanej przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Bochni. Były ciekawe konkurencje, np.: slalom, rzut kostką, rzuty karne, boccia. W konkurencji rzuty woreczkami do koła rowych pól zajęliśmy III miejsce. W nagrodę otrzymaliśmy puchar, dyplom i piłkę nożną. Po zawodach sportowych bawiliśmy się do muzyki granej przez zespół ludowy.

12.09 Zostaliśmy zaproszeni na Olimpiadę Ogródową do Domu Pomocy Społecznej im. Seniora Naftowca przy ul. Kluzeka. Nasz Dom reprezentowało 4 mieszkańców, którzy wzięli udział w 4 konkurencjach i zajęli w nich I i III miejsce. W nagrodę otrzymali dyplomy i puchary.

20.09 Odbył się Turniej Szachowy w Wadowicach, organizowany przez DPS im. Św. Ojca Rafała Kalinowskiego oraz Stowarzyszenie Wspierania Osób Przewlekłe Psychiczenie Chorych i Niepełnosprawnych (o Turnieju pisał w numerze 50. Wojciech Wierzbicki).

10.10 Wybraliśmy się na kręgle do Kręgielni „Fantasy park” w Plazie (o wyjściu pisał w numerze 50. Adam Kukła).

28.11 Uczestniczyliśmy w Turnieju Gier Barowych w Domu Pomocy Społecznej im. Seniora Naftowca przy ul. Kluzeka.

06.12 Jak co roku braliśmy udział w „Turnieju Mikołajkowym w Tenisie Stołowym”. Turniej odbył się w szkole podstawowej nr 153 przy ul. Na Błonie w Krakowie, a zorganizowany został przez nasz Dom i Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Wspólna Radość” (o Turnieju pisał na następnej stronie Barbara Dąbska).

Turniej Gier Barowych

Turniej Mikołajkowy

6 grudnia odbył się tradycyjny Turniej Mikołajkowy w Tenisie Stołowym. Został zorganizowany przez nasz Dom i Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Wspólna Radość”, a odbywał się w szkole nr 153 w Krakowie przy ul. Na Błonie. W turnieju brało udział 5 Domów: z Czernej, Kluzeka, Białki Tatrzańskiej, Więckowic oraz nasz Dom, który był gospodarzem tego turnieju. Rozgrywki były bardzo interesujące, zawodnicy grali w grupach, były cztery grupy męskie i jedna kobieca. Wszyscy zawodnicy walczyli z wielkim zaangażowaniem, dzięki czemu poziom rozgrywek był wyrównany. Turniej zakończył się o godz. 12.30, a jego dodatkową atrakcją była możliwość zagrania z byłą zawodniczką, Agnieszką Stanek.

Barbara Dąbska

RÓŻNE

30.04 Zostaliśmy zaproszeni do DPS im. Seniora Naftowca przy ul. Kluzeka, gdzie odbyło się spotkanie z okazji jubileuszu wydawanej przez Dom gazetki „Wieści” (o jubileuszu pisał w numerze 49. Wojciech Wierzbicki).

21.05 Byliśmy w kinie „Mikro” na filmie pt. „W ciemności” (o filmie pisała w numerze 49. Bożena Florek).

16.10 Wzięliśmy udział w happeningu „Pomarańczowa Parada – Strajk Żywności” zorganizowanym z okazji Światowego Dnia Żywności. Impreza dotyczyła skutków marnowania żywności. Podczas marszu, który wyruszył z Placu Wolnica w Krakowie, skandowano hasła, m.in.: „Nie marnuj jedzenia, wyrzuć do śmieci stare przyzwyczajenia”, „Jedni głodują – bo inni marnują”, „Mniej kupuję, nie marnuję - nie marnuję, konsumuję”. Był też pokaz tańca breakdance oraz występ dzieci ze świetlicy TPD Chatka Puchatka na temat szanowania żywności.

MŁODZIEŻOWY DOM KULTURY "DOM HARCERZA"
IM. PROF. A. KAMIŃSKIEGO
INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ ODDZIAŁ W KRAKOWIE,
STOWARZYSZENIE NZS 1980, KINO ODKRYWCÓW HISTORII
SERDECZNIE ZAPRASZAJĄ NA

PROJEKCJĘ FILMU
DZIEWCZYN
Z TAMTYCH LAT
reż. Alina Czerniakowska

Film dokumentalny o młodych kobietach
pokolenia wojny, Powstania Warszawskiego,
dzielnych, pięknych Polkach, walczących
o niepodległość ojczyzny: a po wojnie
"w nagrodę" spędzających długie lata
w kazamatach ubowskich.

28 listopada 2012 | godzina 17.30
MDK "DOM HARCERZA" ul. Lotnicza 1

17.10 Wybraliśmy się do Młodzieżowego Domu Kultury „Dom Harcerza” przy ul. Lotniczej, gdzie odbyła się projekcja filmów o stosunkach polsko-żydowskich, która została zorganizowana w ramach Kina Odkrywców Historii.

26.10 Zostaliśmy zaproszeni na Spotkanie z Kulturą Cygańską do DPS przy ul. Helclów. Obejrzelśmy przedstawienie poetycko-muzyczne w wykonaniu grupy „Wrzos” zatytułowane „Cygańska jesień”.

28.11 Ponownie wybraliśmy się do Młodzieżowego Domu Kultury „Dom Harcerza” przy ul. Lotniczej, gdzie nadal w ramach Kina Odkrywców Historii, obejrzelśmy film „Dziewczyny z tamtych lat”, był to film dokumentalny o młodych kobietach pokolenia wojny, Powstania Warszawskiego.

Strony Rady Mieszkańców

Rada spotykała się przez cały rok regularnie co dwa tygodnie. W zebraniach Rady brały udział panie psycholog. Omawiano sprawy zgłaszane przez mieszkańców, a następnie w ważniejszych sprawach przedstawiciele Rady kontaktowali się z Kierownictwem Działu Terapeutyczno-Socjalnego. Przedstawiciele Rady spotykali się także regularnie z panią dietetyczką.

Pod koniec każdego miesiąca Rada organizowała Zebrania Społeczności, które odbywały się w kawiarence „Grosik” w bud. 41. Na zebraniach omawiane były imprezy i wydarzenia, które miały miejsce w mijającym miesiącu, mieszkańcy byli informowani o planach na następny miesiąc. Była także możliwość dyskusji na bieżące tematy, zadawania pytań i zgłaszania własnych propozycji. Rada dziękuje personelowi i wszystkim mieszkańcom, którzy regularnie przychodzili na zebrania społeczności, a w szczególności tym, którzy aktywnie w nich uczestniczyli. Zebrania Społeczności będą organizowane nadal pod koniec każdego miesiąca, będziemy omawiać aktualności z życia Domu i bieżące sprawy.

Na zakończenie roku Rada Mieszkańców składa serdeczne podziękowania wszystkim, którzy z nią współpracowali - Dyrekcji, Kierownictwu, całemu personelowi i wszystkim mieszkańcom.

Rada nadal gorąco zachęca do licznego udziału w comiesięcznych Zebraniach Społeczności i prosi mieszkańców o kontaktowanie się w różnych sprawach, w których może być pomocna.

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia, Rada składa wszystkim najserdeczniejsze życzenia

Rada Mieszkańców

Rada Mieszkańców:

Krystyna Cymerys

Krzysztof Kijowski

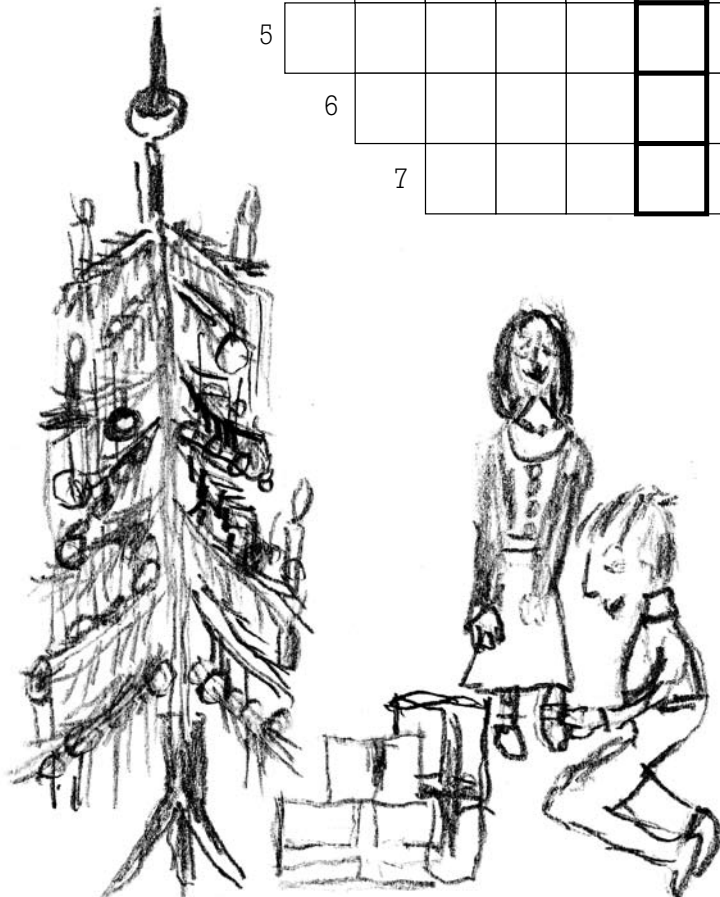
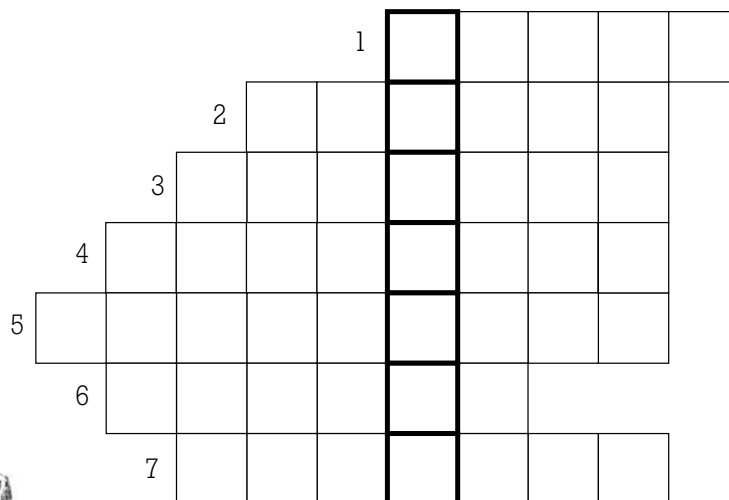
Marian Skoczyła

Romana Wądrzyk

Wojciech Wierzbicki

Świąteczna krzyżówka z hasłem

rys. Andrzej Kuś

Objaśnienie haseł:

- 1) Drzewo iglaste, nada się na bożonarodzeniową choinkę
- 2) Daje się je pod obrus na wigilijnym stole
- 3) Jedna z 12 potraw wigilijnych
- 4) Pierwsze nabożeństwo w Boże Narodzenie
- 5) Nie może zabraknąć ich pod choinką
- 6) Lśni na świątecznym drzewku
- 7) Betlejemka, prowadziła Trzech Króli do Dzieciątka

Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „Wspólna Radość” jest organizacją pozarządową działającą od 1999 roku. Od 2007 roku jest organizacją pożytku publicznego. Działa na rzecz osób niepełnosprawnych, wspiera Dom Pomocy Społecznej w Krakowie przy ul. Łanowej 41. Misją Stowarzyszenia jest rozwijanie i promowanie inicjatyw, postaw i działań zmierzających do pełnego rozwoju osób niepełnosprawnych, a także ich integracja społeczna ze środowiskiem. Na konto Stowarzyszenia można przekazać 1% swojego podatku wpisując numer KRS 0000151562.

Dom Pomocy Społecznej
ul. Łanowa 41, 30-725 Kraków, tel. 650-56-00
Nr konta: 19101048-4002606-360-110200012
Deutsche Bank 24 SA

Stowarzyszenie Przyjaciół Osób
Niepełnosprawnych „Wspólna Radość”
ul. Łanowa 41, 30-725 Kraków, tel. 650-56-00
Nr konta: 19101048-40053408-27016-
100000012 Deutsche Bank 24 SA